

Politika

Vėl Nori Siųsti Tėvą pas Staliną

WASHINGTONO politikiečiai vėl pradėjo kalbėti apie reikalingumą Prezidentui Trumanui pasimatyti su Stalinu. Tai be jokios prasmės sumanymas ir jeigu taikomas tai tik laiko sugaišinimui, nes kalbant apie draugingumą su Rusija duodama Maskvai daugiau progų plėsti savo grobimus visame pasaulyje.

Atstovų Rumų tam tikra komisija, kurios nariai pereitę žiemą lankėsi Europoje, išnešė savo pareiškimą kad būtų atmeta viskas kas turi ką panašaus į tolesnį Rusijos reikalavimų ir užgaidų patenkinimą, ir kartu pareiškė kad nėra jokio reikalo bent kada artimoje ateityje Prezidentui Trumanui susitikti su Stalinu.

STALINAS iš Rusijos į Washingtoną nevažiuos, o Trumanui į Rusiją vykti reikėtų tęsimą Rusijai "pataikavimų".

Ta komisija užgria Valstybės Sekretoriaus Byrnes dabar priimtą nusistatymą link derybės su Rusais ir tik, sako, lai Byrnes būtų nusistatymų laikosi dabartinėje konferencijoje Paryžiuje.

APKALTINA UNRRA

ATSTOVŲ Rumų Užsienių Reikalų Komisija Washingtono pagamino raportą apie UNRRA — organizaciją kuri taikoma šelpimui karo nukentėjusių. Ji įtariama neatsakantumu, kaip politškai suklaidinta organizacija skirta veikimui užjuriuose.

Daug kritikos daroma įrodinėjant kad UNRRA dažnai palinkus pasitarnauti pro-Rusiškos politikos tikslui.

Raportas įrodoma UNRRA veikimas prisitaikant Sovietų reikalams Jugoslavijoje, Lenkijoje ir Čekoslovakijoje.

Už veikimą Graikijoje, kuri nėra bolševikų įtakojė, raportas ta organizacija pagiriama.

U. S. IR ARGENTINA

NORS pasirašė su Sovietais sutartį, Argentina, Pietų Amerikos respublika, nori sueti ir draugiškus santykius ir su Washingtonu. Pasirodo, Prezidentas Peron buvo atsiuntęs į Washingtoną savo atstovą, kuris stengėsi pasitarti apie Argentinos reikalus su Gen. Eisenhoweru, vietoje tartis su State Departmentu.

Argentinos prezidentas Peron mato reikalingu gyventi draugiškuose santykiuose su Washingtonu, bet Amerikos State Departmentas, kurio galvos vedė meklirystes su Argentinos rinkimais prieš Peroną, ir dabar dar norėjo patarti Eisenhowerui "atsargiai" elgtis su Perono atstovu.

ARGENTINA mato kaip gerai tapo apginkluota jos kaimynė Brazilija, kuri su S. Valstijomis santikliau gerai, nori ir pati tai įsigyti, palaikydama ryšius su Washingtonu.

Nors Maskvai Peron pasirodė galimas susitarti ir Maskva rado reikalų į Argentiną lyti, tuo tarpu Washingtono neramūs diplomatai nežino ką su Argentina daryti.

Gen. Eisenhower parodė susirūpinimo Sovietų lindimu į tą didelę Pietų kaimynę.

Maskvai pasirašius su Peronu sutartis, tas "baisus fašistas" neteks Suv. Valstijose didelio skaičiaus savo atkakliausių kritikų: visi bolševikai užsičiaupė.

No. 25

Kaina 5c.

CLEVELAND, OHIO JUNE-BIRŽELIO 21. 1946

(31-mi metai :: 31st year)

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

DIRVA (THE FIELD)
LITHUANIAN WEEKLY

Published every Friday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Subscription per Year in Advance
In the United States \$2.00
In Canada \$3.00

Entered as Second-Class matter December 6th 1915, at the Cleveland Postoffice under the act of March 3, 1879.

Lenkijoje Gali Kilti Pilietinis Karas

Karalius liko be Sosto

Italijos karalius Umberto II, kuris neteko sosto pastarais visuotiniais Italijos žmonių balsavimais, kurie daugumoje pareiškė už respubliką.

BIDAULT LAIKINU PREZIDENTU

Prancūzijos užsienių reikalų ministras Bidault, vadovas konservatyvūs M. R. P. partijos, kuri remia Gen. De Gaulle, tapo išrinktas laikinu Prancūzijos prezidentu.

Gen. De Gaulle, kuris keili mėnesiai atgal bolševikų ir socialistų bendru frontu tapo ištumtas iš Prancūzijos vyriausybės vadovybės, tuo budu atgrūžta į vadovybę. Jis gali būti išrinktas Prancūzų Ketvirtos Respublikos prezidentu, jei norės.

Komunistai Paryžiuje nerimsta: išsaukė didelį darbininkų streiką protestui prieš "de Gaullistus".

RUSAI PASIRUOŠE — KAM?

Vos grįžtant delegacijoms į Paryžių konferenciją, pasklido žinios kad Amerikos kariuomenė Vokietijoje įsakytą būti pasiruošusi, nes esą susekta bolševikų kariuomenės koncentravimas pietrytinėje Vokietijoje.

Tas užginčyta kaip gandas, tačiau tie kurie per ilgai pasitikės bolševikams gali apsigilti.

Paryžiaus derybose vėl pasikartoja susikirtimas už karo nuostolių atlyginimus kurių Molotovas reikalauja iš Italijos, ir už Tiesto uostą atidavimą Italijai.

Molotovas neva sutikęs aptarti Austrijos reikalą ir Bulgarijos bei Suomijos sutartis.

Byrnes ir Bevin pasiryžę praversti Vokietijos jungimą po viena valdžia, kad būtų ištraukta svetimos kariuomenės iš Vokietijos žemių. Jie siūlo Sovietams 25 metų sutartį kuri palaikytų Vokietiją nuginkluotą. Ką tuo reikalauja darys Molotovas?

OPA leido pabranginti sviestą 11c svarui, taipgi tam tikrus surius po 6c.

Pabranginta kainos ir eilės kitų reikmenų.

ATSITIKIME KARO, VISOKIA TAIKYTOJŲ TARPININKYSTĖ LENKŲ TURĖTŲ BUTI ATMESTA

Washingtono gaunami diplomatiniai pranešimai nusaką kad pontinės sąlygos Lenkijoje artėja kritiško, gal net eksploduojančio punkto. Visoje šalyje siaučia kruvina kova prieš bolševikus ir prieš okupantus Rusus, ir tas pasalingas požeminis judėjimas gali išsiveržti į atvirą pilietinį karą.

Kiek žinome apie partizanų mirtiną kovą su bolševikais Lietuvoje, tą kovą galime keliarūpiai padidinti Lenkijoje, kuri taip pat bolševikų okupuota ir valdoma iš Maskvos. Lenkijoje yra tik mažas skirtumas kad ten parvyko vienas iš buvusios Londono Lenkų vyriausybės išstūmimo narys, Mikolajczyk, kuris, Britų ir Amerikiečių tuometiniu spaudimu į Maskvą, gavo progą Lenkijoje įsisteigti ir dabar ten vadovauja Lenkų Valstiečių partijai. Ta partija veikia priešingai Maskvos valiai, tačiau Maskvos spaudimu visas Lenkų valstiečių judėjimas paraližiuojamas, jos skyriai bolševikų uždarami ir veikėjai įvairiai apkaltinami, net suimami.

Mikolajczyk yra komunistų vadovaujamos koalicinės vyriausybės vice premjeras.

Lenkija rengiasi visuotiniams balsavimams Birželio 30 d. komunistų siulomai vienam "liaudies seimui". Mikolajczyk ir jo partija stoja už palikimą seimo ir senato, kaip buvo Lenkijoje pirmiau. Šie balsavimai parodys kaip Lenkijos žmonės nusistatę, jeigu jie nebus komunistų teroro priversti balsuoti komunistų padiktavimu. Iki šiol bolševikai dėjo visas pastangas priversti Mikolajczyką sudaryti vieną bendrą programą balsavimams, kad tuomi užstelbus valstiečių partiją, tačiau valstiečių vadai tą griežtai atmetė.

Lenkijoje tęsiamose partizanų kovose žudoma bolševikai tukstančiais, bet už tai komunistai kaltina valstiečių partijų ir jų vadus ir stengiasi jų veikimą pakirsti.

Jeigu Lenkijoje kiltų pilietinis karas — tas karas bus tesiginis, atviras žmonių pasipriešinimas komunizmui ir bolševikų terorui, kuriame atsiderės Lenkija, pirminė begėdiškai išduota Rooseveltui ir Churchillui, nežiurint jų iškilmingų pažadų padarytų Atlanto Charteryje ir kitų pasizadėjimų apsaugoti Lenkijos interesus.

Jie tik užtvirtino tai ką Stalinas su Hitleriu atliko pasidalindami Lenkiją 1939 metais, ir tolesniais prigaudinėjimais pasaulio, slėpdami savo sutartis ir pažadus Stalinui, leido rytinei Europai patekti į dabartinę apverttiną padėtį.

Lenkams sukilus prieš bolševizmą, tas būtų pradžia ir kitoms sovietų pavergtomis šalims stoti į kovą už savo laisvę ir nepriklausomybę.

Jeigu Lenkijoje kiltų žmonių karas prieš teroristus bolševikus, reikia tik palinkėti Lenkams kad jie būtų gudresni ir atkaklesni ir kad jokių būdu neprisiimtų Anglijos ar Amerikos tarpininkystės baigti karą, kaip dabar daroma Kinijoje, kur Gen. Marshall ir toliau patarnauja Maskvai bandydamas sutaikyti Gen. Kai-šęką su komunistais.

(Ką tarpininkystės reikią Lietuviai gerai atsimena savo kovose su Lenkais 1920 metais už pagrobtą Vilnių: Lietuviai, baigdami sumušti Lenkus, sutiko nutraukti karą sąjungininkų komisijos įsikišimu, ir Vilniaus neteko visam savo nepriklausomo gyvenimo laikui.)

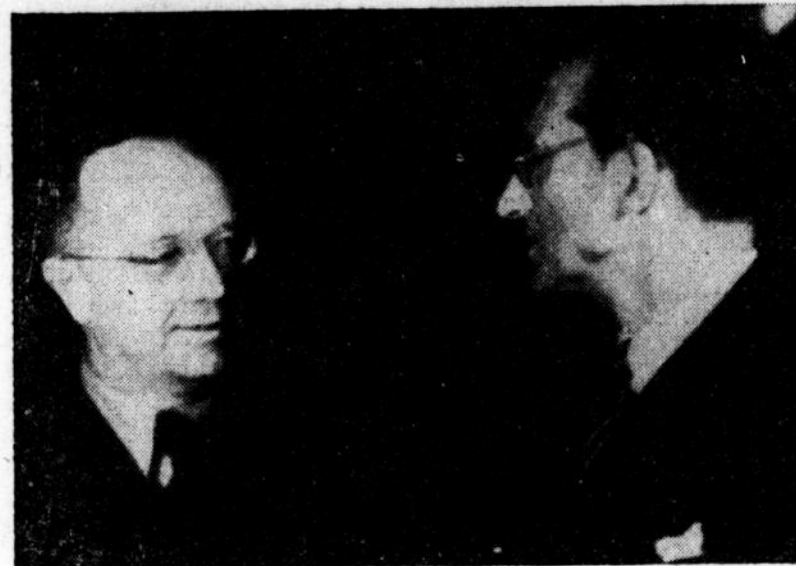
VEL KIMBA Į PABĖGĖLIUS KAI ATSIEJO LABAI BRANGIAI

New Yorke, UN Ekonominėje ir Socialinėje taryboje sovietų atstovas vėl išskėlė reikalavimus kad būtų imtasi "tyrinėti" pabėgėlių gyvenimas Europos stovyklose, nes pabėgėlių klaukimas bolševikų pažiūra tapęs jau politišku.

Amerikos atstovas John G. Winant pareiškė kad Amerikos susirūpinimas pabėgėliais yra tik iš žmoniškumo atžvilgio. Tą patį pareiškė ir Britų atstovas.

IŠVEŽTI. Pulk. Durant ir jo WAC žmona išvežti į Vokietiją, kariuomenės vadovybės žinioje. Jie buvo sugauti pavogime Vokietijos karališkos giminės brangenybių, kurias veik visos buvo parsivežę į Ameriką.

BRITAI sutiko leisti kitų šalių spaudos atstovus į savo okupuotą zoną Vokietijoje, tik neleis Rusus, kurie niekai neįsileidžia į sovietų okupuotą Vokietiją.

Lankydamsis Italijoje Bendro Am. Liet. Fondo reikalais, BALF pirmininkas Kun. Dr. Juozas B. Koncius aplankė Italijos ministrą pirmininką, Alcide de Gasperi, dabartinį Italijos galvą, ir su juo turėjo ilgesnį pasikalbėjimą šalpos ir kitais reikalais. Gasperi palankiai atsiliepė apie BALF darbą Italijoje ir iš viso apie Amerikos teikiamą pagalbą nukentėjusiai Europai.

AMERIKA GALI TIKĖTIS SOVIETŲ UŽPUOLIMO

Detroito kalbėdamas, W. S. Symington, Karo Laivyno sekretoriaus padėjėjas, kurio žinioje yra orlaivynas, atvirai persergėjo šią šalį būti vieninga ir pasiruošus, nes kito karo atsitikime Amerika bus pirmutinė užatakuota staigiu ir viską naikinančiu užuoliu, kuris gal but ateis per šiaurės polių.

Jis priminė kaip Rusijos spauda smerkia Amerikos taikos meto vyrų draftavimą ir sujungimą karo ir laivyno įgėjų į bendrą, tuo tarpu pati Rusija sujungė visas savo armijos, laivyno ir oro įiegas vienon vadovybėn.

TAIKYMAS EINA SOVIETŲ NAUDAI

Amerikos atstovo Gen. Marshall'o tarpininkavimas sutaikyti Kinijos komunistų vadų su Gen. Kai-šęku neduoda naudos. Komunistai atsisako užleisti savo užimtas šiaurės Kinijos sritis. Gen. Marshall tik verčia Kinijos valdytoją Kai-šęką užsileisti komunistų reikalavimams įvedimui Kinijoje taikos.

Gen. Marshall tiki suorganizuoti komunistų banditus po viena centralinės Kinijos vyriausybės vadovybė. Išrodo kad komunistai gaus dalį Mandžurijos, suilyg Maskvos plano, nežiurint visų Marshall'o laiko akvojimų įvesti Kinijoje taiką.

KANADA greitai nuteisė savo parlamentą atstovų komunistą Rose už konspiraciją išduoti Rusams atominės bombos paslaptį.

IRANO provincija Azerbeidžanas, kuri buvo bolševikų sukurstyta atsimesti ir pasidaryti nepriklausoma, pastarais pranešimais, pastarais esanti pasiryžusi atsisakyti savo paskelbto atsimitimo ir sutinka būti Irano centralinės valdžios žinioje.

Cukraus kiekis sumažinamas kepyklos 14%, kad kepyklos daugiau keptų duonos, o ne tiek saldžių pyragaičių.

GROMYKO ATMETĖ U. S. PASIULYMĄ

New Yorke, UN saugumo tarybos posėdyje, sovietų atstovas Gromyko atmetė Amerikos pasiūlymą paversti atominės kontrolės planą saugumo tarybos žinioje ir United Nations globoje. Gromyko laikosi už palikimą veto teisės visų penkių didžiųjų šalių atstovams atominės įiegos valdyme. Amerika padarė pasiūlymą, sulyg Baruch'o plano, panaikinti veto visoms valstybėms.

AUDROJE ŽUVO 17 ŽMONIŲ

Birželio 17, baisus audros sukurs prašlavė pietinę dalį Detroito ir nušlavė į Kanados pusę, padarė žymius nuostolius, sugriauta eilė namų, užmušta 17 žmonių, sužeista 100 kitų.

100 UŽMUŠTA. Vokietijoje, prie Haenigsen, amunicijos sandėlių sprogime, sakoma užmušta apie 80 Vokiečių ir 23 kitataučiai pabėgėliai.

PALESTINOJE siaučia riaušės. Haifa geležinkelio dirbtuvėje sprogime užmušta 11 žmonių; sprogdoma tiltai. Kova eina tarp Žydų ir Arabų, ir tame nukenčia Britai.

Britai atsisako įleisti kitus 100,000 Žydų į Palestiną.

HOOVER, buvęs prezidentas, kalbėtomas Brazilijoje maisto klausimu, atvirai išskėlė kad komunistų tikslas yra kiekvienoje šalyje palaikyti skurdą ir badą, nes tada jiems geriau savo tikslų siekti.

Maskva atsisako prisidėti į pasaulinio maisto tvarkymo planą.

Prez. Truman šiomis dienomis turėjo posėdį su Armijos ir Laivyno Amunicijos Taryba aptarimui industrinį pasiruošimą atsitikime kito karo.

Italijos karalius Umberto, išvengimui pilietinio karo šalyje, apleido Italiją ir išvyko Ispanijon. Jis kaltino Italijos kabinetą užurpavimu jo teisų.

Ekonomika

Neparduoda Kviečių

ŠIOS VASAROS dedelio derliaus kviečiai jau užpildė Centralinių valstijų ukinkų grūdų arodus, tačiau grūdų supirkėjai tiki ukinkai nesiskubins parduoti savo kviečius, tikėdami aukštesnių kainų, ir todėl duonos trukumas šalyje ir toliau gali tęstis.

Duonos trukumas dabartiniu laiku pasireiškė rimtesnis. Kepyklų organizacijų vadai tikrina kad daugybė duonkepyklų įvairiose šalies dalyse turės užsidaryti šiomis dienomis.

Kansas miesto prekybos tarybos sekretorius pranašauja kad nežiurint gausingo Kansas valstijoje derliaus, kuris toli viršijo pastarus spėjimus, kviečių patekimas į rinką bus tik kaip lašėjimas.

Tokie patys pranešimai ateina ir iš kitų kviečių centrų.

AR ILGAI BUS RAMU?

PASTARU laiku baigta beveik visi didieji streikai ir apsirėiškę palyginamai ramu pirmą kartą nuo karo pabaigos. Paskutinis grąsinęs didelių jurių laivų ir uostų tarnautojų streikas sutalkytas pirm negu jis galėjo prasidėti.

Prezidentas Truman dabar rupinasi paskyrimais atitinkamų asmenų kuriems pavedama darbo santykių tvarkymas.

Didiesiems streikams pasibaigus, valdžios vadai numato bent trumpą laikotarpį taikos darbo fronte ir šalis liko laisva persitvarkyti iš karo gamybos į civilinių reikmenų gamybą.

Nuo pereinamo rudens valdžia ir šalis vargo patekus tarp eilės pagrindinių streikų, kaip automobilių, plienų, skerdyklų, elektros reikmenų, telefono, anglies, geležinkelio ir jureivių, prie eilės smulkių streikų.

TACIAU, pastarais pranešimais iš Darbo Departamento Washingtono, numatyta ir nustatyta 700 naujų streikų begyje sekančių 30 dienų. Mažosios unijos rengiasi streikui norėdamos laimėti sau algų ir valandų koncesijas kokias laimėjo didėsios unijos.

DETROITE, po penkių savaičių neveikimo Ford Motor Co. vėl pradėjo dirbti pašaukdama į darbus 65,000 darbininkų.

Tuo tarpu, grąšina streiku ir nauju automobilių darbų sutrūkdymu Briggs Manufacturing Co., viena iš didžiųjų automobilių industrijos dalių išdirbėjų. 20,000 CIO darbininkų Briggs dirbtuvėse balsuos keletu klausimų. Ilgesnis šios kompanijos streikas priverstų Chrysler Corp. sutramdyti automobilių gamybą.

IŠDEGĖ 39,924 AKRŲ MIŠKO. Šiais metais jau West Virginia valstijoje per pirmus penkis mėnesius buvo 933 miškų gaisrai, kurie sunaikino 39,924 akrus miško. Tuo pačiu laikotarpiu 1945 metais buvo 646 miškų gaisrai ir išdegė 33,470 akrų miško.

PENNSYLVANIJOJE

PHILADELPHIA

Lietuvaitė kuri ištruko iš Mirties Rusijoje

Prieš kokį laiką, kaip tai ap-
linkybės mane pastumdė su-
sirašinėti su vienu Lenkų ka-
riuomenės aukštu karininku,
Eugenijū Gintovt-Dzivilu. Jis
man atrasė kad nors yra Len-
kų karininku ir nemoka Lietu-
viškai kalbėti, nes beveik visą
savo gyvenimą praleido už Lie-
tuvos ribų, tačiau save vadina
vien Lietuviu ir dar sako kad
jis yra kilęs iš senovinių Lie-
tuviškų kunigaikščių ir Lietu-
vų, kaip savo bočių gimtinę
šalį, mylis karščiausia.

Paskiausiam šio karininko
man rašytame laiške buvo pri-
dėtas ir laiškas nuo jo žmonos,
rašytas Lietuviškai. Jo turi-
nys seka:

"Nors kartą ir aš tamstai
parašysiu Lietuviškai ilgesnį
laišką. Labai dekoju už atsiu-
stą Lietuvišką laikraštį; su di-
deliu malonumu skaičiau Lie-
tuviškai parašytus žodžius, nes
reikia tamstai žinoti kad nuo
1941 metų beveik negirdėjau
Lietuviškos kalbos. Kuone vi-
są savo gyvenimą praleidau
Nepriklausomoje Lietuvoje ir
myliu ją taip kaip ir jūs Lie-
tuvai. Nors buvau išgama
Lenkė, bet šiais laikais visi
turime mylėti tuos su kuo esa-
me surišti. Gal ten, Philadel-
phijoje, atsirastų koks ir mano
kaimynas iš Panevėžio apskrį-
čio, Krekenavos v. Rudy dva-
ro, arba nuo Naujamišio v.,
Kurmenu dvoro.

"Gimiau 1912 metais, gim-
naziją baigiau 1939 m. Pane-
vėžyje ir per aštuonis metus,
kurios praleidau ten, šis mie-
stas liko man gražiausiu ir ar-
timiausiu. Baigus mokslo, gy-
venau visą laiką savo dvare ir
ukinkavau, o be to buvau ir
pieninės vedėja, nes tam tiks-
lui išlaikiau ir kvotimus.

"Paskiau atėjo bolševikai,
išvarė iš dvoro, inventorių pa-
ėmė, pinigine uždarė, ir 1941
metais galutinai mane išvežė
į Sibiją (į Altajskį kraj). Bu-
vau išvežta kuone su visais sa-
vo kaimynais iš Panevėžio ap-
skrities, be to ten pat buvo iš-
tremti ir Lietuviai iš Alytaus
apskrities, iš Ukmergės ir iš
Vilniaus krašto, kaip pavyz-
džiui didelis Lietuvių veikėjas
Tasys; visa šeima buvusio už-
sienio reikalų ministro Uršio
ir daug kitų, kurių jau neat-
menu ir pavardžių. Visi ten
sunkiai dirbo, statė trobesius,
arba griovius kas. Aš, pavyz-
džiui, dirbau prie pravedimo
naujos geležinkelio linijos.

"Man išvažiavus iš Bernau-
to, tokiu vardu miestas, kur
mes buvom laikomi, Lapkričio
mėnesio visus Lietuvius nuvežė
150 kilometrų gilumon į miš-
kus ir ta diena kaip juos vežė
(rašė man mano pažystama)
buvo 50 laipsnių šalčio.

"Aš pažinau Rusiją kokie
ten pyragai, ir manau kad iki
šio laiko jau nei vienas žmogus
iš ten išvežtu nebegyvena.

"Jaunus vyrus atskyrė nuo
žmonų ir šeimų ir nuvežė juos
į Krasnojarsko kalėjimą, kur
dirbo jie visą laiką miške po
14 valandų į dieną.

"Iš Rusijos išvažiavau 1942
m. Kovo mėnesį. 1944 m. iš
Turkijos nuo savo tolimesnės
giminės, kuri ten iš Lietuvos
pabėgo, gavau laiška, kuriame
sakoma kad visi mano myli-
miausi ir artimieji išmirė dar
prie Vokiečių okupacijos ir pa-
siliko man tik brangiausi pa-
saulėje kapi ir jie tai man ne-
duoda ramybės nei dieną nei
naktį — traukia prie savęs
mane gal dar stipriau negu
žmogus.

"Čia Romoje gavau nuo vie-
nos savo kaimynės paveikslą
Stebuklingos Dievo Motinos
Krekenavos, kuri visą laiką tu-
riu su savimi ir dabar; kai man
darė operaciją tai irgi turėjau
prie savęs šį paveikslą.

"Dabar tamsta suprantate

Žinok Amerikos KONSTITUCIJĄ

Amerikos Konstitucija Anglišką
kalboje, su visais Amendeimais.
30 puslapių knygelė, prisiųsi vi-
sai Dovanai tiems kurie užrašys
Lietuvių Naujienas dviem metams
arba gaus du metinius skaitytojus
ir prisiųs \$2.00 su nurodymu kam
Lietuvių Naujienas siuntinėti, mi-
nimą knygelę prisiųsim jums visai
dovanai už pasidavimą.

LIETUVIŲ NAUJENOS
332 N. 6th St. Philadelphia 6, Pa.

Si mergaitė neatsikrato savo
gero šunies. Ji pastaru laiku
išvyko iš Los Angeles į Gallup,
N. M., 900 mylių, ir tas šuo
vėl ją susirado.

kuo esu surišta su Lietuva ir
kaip stiprus yra tie ryšiai, ne-
tik su tam tikru žemės plotu
bet ir su visa Lietuva ir tuo
kas yra Lietuviška.

"Jei tamsta galite ir jei ne-
bus tai sunkumu, prašau atsiu-
sti dar Lietuviškų laikraštį
mano vyro adresu, nes aš ne-
žinau kaip ilgai dar šioje vie-
toje busiu. Siunčiu tamstai
savo fotografiją kad galėtum
met išvažiuoti kaip mes at-
rodome. Siunčiu tamstai ir vi-
siems mano viengėnčiams Lie-
tuvams linkėjimą kuogrečiau
susilaiko Nepriklausomos Lie-
tuvos, kaip anksčiau kad bu-
vo.

Gintovt-Dzivilienė Sofija."

(Jos kalbamas ištrukimas iš
Rusijos nelaisvės įvyko Lenkų
sutartimi su Maskva paliau-
suoti daugelį bolševikų išvež-
tu į Sibiją Lenku, po to kai
Hitleris užpuolė Rusiją.)

K. V.

PITTSBURGH

PITTSBURGH Vysk. Boy-
le, sekmadienį, Sv. Vincento ba-
žnyčioje, Latrobe, įšventino 23
naujus kunigus. Tarp įšven-
tintųjų buvo vienas Lietuvis,
Antanas G. Rakauskas, iš Chi-
cagos.

ALLEGHENY apskrityje ši
metą per pirmus keturis mė-
nesius trafiko nelaimių skai-
čius pasuko net 119 nuoš, lygi-
nant su tuo pat laikotarpiu
pernai.

1945 metais per pirmus ke-
turis mėnesius užmuštų buvo
27, o šymet net 59.

Nors šymet ant viešelių vi-
soje Pensylvanijoje bendrai
imant automobilių yra 50,000
mažiau negu buvo 1941 metais,
tačiau visoje valstijoje auto-
mobilių nelaimės užmušta 3.1
nuoš, daugiau negu 1941 me-
tais.

NUŽUDĖ ŠEIMININKĘ

Langhorne, Pa. — 14-
kos metų berniukas, Aaron Shel-
ton, kurio tėvas tarnavo tur-
tingų žmonių užmiesčio reziden-
cijoje, Birželio 15 d. smau-
gimu nužudė šeimninę, 41 m.
moterį, Mrs. Walter Shetland,
Trenton, N. J., gumo dirbtuvės
perdėtinio žmogę. Po to jis
namą padegė. Suimtas berni-
kas prisipažino prie savo pikto
darbo.

J. A. Urbonas

Dirvos Agentas Dayton
ir apilinkėje.
1302 Lamar St. Dayton, O.

CHICAGOS LIETU-
VIŲ TAUTISKOS
KAPINĖSMASKOLBERNIAI FORTIFI-
KUOJASI KUJU IR
PJAUTUVU

Chicagos Lietuviams reikia
jau rimtai susirupinti, iki dar
nėra vėlu, pastoti kelią moskol-
berniams į Lietuvį Tautiškas
Kapines su jų visomis Maskvos
nočynomis — kiju ir pjautuvu.

Lietuvių Tautiškos Kapinės
nepriklauso nei Maskvai, nei
Stalinui, bet vien Chicagos Lie-
tuvams, geriems tėvynainiams,
kurie numirę yra laidojami to-
se kapinėse amžinai ramybė.

Dabar tų maskolbernių gauja
taip įsidrąsino kad net Tautiš-
kose Kapinėse visokias orgijas
pradeda kelti. Tikru pragaru
jie paverčia ramybės atilsio vie-
tą.

Net gaila-tu mūsų tautiečių
ir senų veikėjų kurie tose kapi-
nėse palaidoti. Reikia prisimin-
ti tik tuos patriotas kaip Šer-
nas-Adomaitis, Grišius, Damijo-
naitis, ir kitus kurie palaidoti
Tautiškose Kapinėse.

Jeigu jie galėtų iš kapo pa-
kelti savo balsą jie be abejonės
bendrai su Chicagos Lietuviais
užprotestuotų: šalin jų mas-
kolberniai iš mūsų tarpo, į Mas-
koliją pas savo tėvą Staliną!

Nekurie jau senai permatė
kad anksčiau ar vėliau turės į-
vykti kokia katastrofa su Lie-
tuvų Tautiškomis Kapinėmis.

Priežastis yra visiems su-
prantama: tie maskolberniai pa-
sinaudojo kapinių laisvumu sa-
vo naudai ir propagandai už
Maskolijos gerovę. Dabar išga-
mos maskolberniai drąsiai jau
stiprinasi Tautiškų Kapinių pa-
grobumui ir savo valdžiai.

Ar Chicagos Lietuviams ver-
ta tylėti ir pro pirštus žiūrėti
kad ilgai ir vardas "Lietuvių
Tautiškos Kapinės" gali išny-
kti?

Kaip maskoliški bolševikai
pasielgė paimdami Lietuvai vi-
suomeni maždaug yra žino-
ma: bolševikai terorizuoja ne
tik gyvus Lietuvius bet ir mi-
rusiems neduoda ramybės. Pi-
miausia sunaikino Lietuvišką
tautinę kultūrą, tas kas buvo
Lietuvių tautai gerbtina. Lie-
tuvų tauta savo mirusiems
veikėjams pastatė didingus pa-
minklus prie jų kapų, jų gar-
bei. Bet tie laukiniai barbarai,
maskoliai, ne tik kapų pa-
minklus sunaikino, bet ir mi-
rusių karstus su kunais sulau-
žė ir sulygino su žeme, taip
kad nei žymės neliko Lietuvos
Nepriklausomybės visuomeni-
ninkų Lietuvos žemėlės kapi-
nėse.

Taip gali įvykti ir Chicago-
je su Lietuvių Tautiškomis Ka-
pinėmis, kada maskolberniai
paims jas pilnai ir savo rankas.
Todel Chicagočiai Lietuviai
budekime sargyboje nuo mas-
kolbernių įsigalėjimo.

Aleksandras A. Zalpis.

Ukininkai Ima Paskolas

Iš U. S. Farm Credit Assa-
ciation, kurios biuras laikomas
Harrisburg, Pa., 1946 metų se-
zonui apie 5200 Pensylvani-
jos ukininkų ėmė paskolas ant
savo derliaus ir pašaro, ben-
droje sumoje apie \$1,500,000.

Paskolų gavimui aplikantų
skaičius padaugėjo virš 1945
metų, delto kad daug ukininkų
ir karo veteranų vėl ėmė sa-
vo ukės dirbti. Tų paskolų
reikalavimai manoma daugės
per keletą metų, iki ukės bus
pilnai atgaivintos.

Paskolos didžiausia suma ką
galima gauti yra \$400, ir der-
liū surinkęs ukininkas gali to-
kią sumą atsimokėti, bet tokia
suma gauta reikalingu laiku
yra labai didelė pagalba ukio
sustiprinimui.

LIUDNOS SUKAKTUVĖS

Birželio 26 d. sukanka me-
tai laiko nuo mirties a. a. Dr.
Juozo J. Jonikačio. Jo mirtis
sukrėtė ne tik Detroitiečius
bet ir plačią Amerikos Lietu-
vių visuomenę. Jis buvo žino-
mas kaip visų pakeleivių tė-
vas: jo namuose visuomet ra-
dosi vietos kiekvienam mūsų
pakeleiviui veikėjui, intelligen-
tui, ir kiekvienam pašalpos rei-
kalingam Lietuvui. Jis gailė-
jo visų Lietuvį, jis juos būrė
į vieną grupę, stengėsi įkvė-
pti savo tautos, savo tėvynės
meilę. Jis kiekvienam patar-
davo reikaluose. Tai buvo žmo-
gus kaip koks neišsamiąs
šaltinis kilnios dvasios reika-
luose.

Jo mirties sukaktuves mini-
me giliai liudėdami ir jausda
miesi kad amžinoji galybė ji
peranksti išskyrė iš mūsų tar-
po; jis nesusėjo įgyvendinti
savo pasiryžimus skirtus Lie-
tuvos gelbėjimui ir jos išblaš-
kų nekaltų žmonių sušelpi-
mui.

Mes nulenkę galvas prieš jį
kapą, sunkia širdimi, dvasioje
linguojame ir liudime. Te am-
žina ramybė pasilieka su juo
o mes jo prisiminimais gyven-
sime ir jo pramintais takais
eisime....

Si 2 metų mergaitė, Terry
Taylor, Hollywood, Cal., duoda
pavyzdį švarumui, Apsivalymo
Savaitės vajuje.

Detroito Lietuviai

klauskite Amerikos Lietuvių
Balso radio programų
nuo 7:30 iki 8 vak. stotis

Šeštadieniai WJLB

1400 kilocycles.

Lietuviškos Liaudies dainos
ir muzika oro bangomis.

Programą veda Harry A. Kapres.
choro vedėjas Jonas Valiukas.

Si 2 metų mergaitė, Terry
Taylor, Hollywood, Cal., duoda
pavyzdį švarumui, Apsivalymo
Savaitės vajuje.

Vasaros metu LVS 6-to sky-
riaus didesnių veikimų nebus.
Sekantis skyriaus susirinkimas
manoma atlikti draugiško iš-
važiavimo metu.

GIMTADIENIO
PAMINĖJIMAS

Birželio 15 d., mūsų veikėja
poni Helen Raby minėjo savo
gimtadienį. Jos mamytė, Ro-
zė Stankienė, ir sesutės ta pro-
ga įteikė jai gražią dovaną. Ją
sveikinos jos vyrai, Antanas,
draugės ir draugai.

KUR SIRDIS JAUTRI

LVS seimo metu man buvo la-
bai malonu susilaukti viešnios
Onutės Biliutės, iš Amsterdam,
N. Y., kuri atstovavo 16-tą
skirytį. Nors buvome labai už-
simti seimo reikalais, bet pri-
puolamai pakalbėjome apie šal-
pos darbus ir kitus mūsų tau-
tos žmonių vargus ir nelaimes.

Mes išsikalbėjome apie dvi na-
laimes pagėges, kurios buvo
reikalingos skubios paramos
drabužiais. Daug ką mes ap-
kalbėjome-apgailavome.... Ji
yra tas asmuo su kuria galima
pasikalbėti, pasitarti. Ji moka
suprasti ir užjausti.

Ir štai, man šią korespon-
denciją berašant, pastorius pa-
beldė į duris ir padavė didelį
pakietą. Atvyniojau su dide-
liu įdomumu ir nusistebėjimu.
Kas gi čia man siunčia? Buvo
didelis šurpilas kai pamaciau
Onutės pavardę. O punde bu-
vo ne tik man dovanėlė bet ke-
letas suknelių, apatinukų ir ki-
tų drabuželių, naujų gerutelių
toms našlaitėms vargdieneš.
Šis Onutės gestas tikrai mane
sugraudino. O tos našlaitės il-
ga atmintis tą gerąją panelę iš
Amerikos.

M. Sims.

•VIRS 54,000 miestelių ir
kamių šioje šalyje galima pa-
siekti tik keliais ir motoriniais
vežimais.

Šie vaikai seka tėvo pėdomis. Tėvas štabo saržentas An-
glij armijoje, išėjęs pasivaikščioti su savo vaikais, o jaunia-
sį dukrytę neša rankose. Vaizdas Plymouth, Anglijoje.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dykai,

MIRĘ 15.600 IŠEIVIŲ
LIETUVIŲ

Su šiame numeryje paduoda-
mais mirusių išeivių Lietuvių
vardais, mirusių skaičius pa-
siekė jau 15,600, nuo Vasario
mėnesio, 1937 metų, kada čia
mirusiųjų pažymėjimai pradė-
ta talpinti.

ŠIPAILA Juozas, 59 m., mirė
Birželio 6, Cleveland, Ohio.
KADIS (Kadiša) Hipolitas, 66
m., mirė Birž. 11, E. Cleve-
land, O. (Gineitų k. Panev.
ap.). Amerikoje išgyveno il-
gus metus.

SIMAITIS Jonas, 54 m., mirė
Geg. 14, Chicagoj. (Batakių
p. Gervečių k.) Amerikoje iš-
gyveno 36 metus.)

VASTAKAS Jonas A., pusam-
žis, mirė Geg. 18, Chicagoj.
(Kamajų par. Mielionių k.)
Amerikoje išgyveno 35 m.

ADOMAITIS Gladys, 7 metų,
mirė Geg. 18, Chicagoj.

VAICEKAUSKIENĖ Katrina,
mirė Geg. m., Shenandoah,
Pa.

JANULIS Tadas, 65 metų, mi-
rė Geg. 20, S. Boston, Mass.
(Zaslių par.) Amerikoje iš-
gyveno 42 metus.

KISIELIUTĖ Josephine, mirė
Gegužės 24, Chicagoje, kur
buvo ir gimus.

SOBUTIS Silvestras, 48 metų,
mirė Kovo 30, Buenos Aires,
Argentinoj. (Telsių ap. Ne-
varėnų p. Petraičių k.)

BAUBONIS Antanas, 50 metų,
mirė Geg. 17, Kenosha, Wis.
JONAITIS Jonas, 64 m., mirė
Geg. 19, Kenosha, Wis.

GADEIKIS Petras, seno amž.,
mirė Gegužės 26, Chicagoj.
(Gintališkės p. Šliktinės k.)
Amerikoje išgyveno 39 m.

LAUCEVICIUS Steponas, 35
m., mirė Kovo 3, Tigre, Ar-
gentinoj.

DAUGMAUDIS Jonas, 45 m.,
mirė Bal. 5, Pineyro, Argen-
tinoj. (Gruzdžių p. Piktuižių
kaimo.)

PSIBILSKIS Leopoldas, 50 m.,
mirė Bal. 6, Berisso, Argen-
tinoj. (Biržių par.)

KARASEVICIUS Jonas, 34 m.,
mirė Geg. 20, So. Boston,
Mass. (Gimęs Lawrence.)

MAJAUSKAS Mykolas, 41 m.,
mirė Geg. mėn., Shenandoah,
Pa.

VAICIULYTĖ Ona, mirė Geg.
mėn., New Haven, Conn.

VILIMAS Kazys, mirė Gegužės
7, Montreal, Kanadoj.

MAZENIS Bronius, 48 metų,
mirė Geg. 28, Chicagoj. (Ve-
lykių par. Maženių k.) Ame-
rikoje išgyveno 20 metų.

DUBINSKAS Dominikas, 54
metų, mirė Geg. 29, Chica-
goj. (Kražių par. Slabados
k.) Amerikoje išgyveno 37
metus.

SKINKIS Jonas, 52 m., mirė
Geg. 21, Edwardsville, Pa.

BALAIŠIS Pranas, mirė Geg.
22, Breslau, Pa.

BALTRUSAITIENĖ Ona, mi-
rė Gegužės 18, Wilkes-Bar-
re, Pa.

BUTRIMAS Juozas, 40 metų,
mirė Gegužės 15, Old Forge,
Pa.

KAMARAUSKAS Pranas, 54
metų, mirė Geg. 25, Nanti-
coke, Pa.

GABRAITIS Jonas, mirė Geg.
11, Ashley, Pa.

KUCINSKAS Vincas, mirė Ge-
gužės 28, Worcester, Mass.

ZUKAUSKAS Jurgis, 59 metų,
mirė Gegužės 2, Hart, Mich.
(Girdiškių par. Lingių k.)

KASINSKAS Juozas, mirė Ge-
gužės m., Mahanoy City, Pa.

PLECKAITIENĖ J., mirė Ge-
gužės m., Mahanoy City, Pa.

RAGAŽINSKIENĖ Ursulė, mi-
rė Geg. m., Shenandoah, Pa.

Zigmas Jankauskas

Real Estate — Insurance
Dirvos Atstovas
Prenumeratams, Skelbimams
536 North 11th Street
PHILADELPHIA, 23, Pa.

Pastaba Skaitytojams

Jeigu kada negaunate kurio
Dirvos numerio tai prašyda-
mi Administracijos prisiųsti
tą numerį, nerašykite: "Ne-
gavau pereinoto numerio," bet
pažymėkite aiškiai: Negavau
nr. 5, ar 15, ar 34, ar 47".
Tas palengvins be jokių su-
klydimų greit pasiųsti jums
tą numerį kurio negavot.

DIRVOS Administracija.

GEORGE'S FLOWER & GIFT SHOP

GELES VISOKIEMS REIKALAMS

1317 Addison Road

VESTUVĖMS, LAIDOTUVĖMS

BUKIETAI ir VAINIKAI

Kas pirkis laidotuvių gėles pas mane

gaus dovanai laidotuvių vainiką.

Parduoda bulbs gėlių auginimui

darželiuose parvežtu iš Holandijos

Dieną arba naktį.

HENDERSON 4785

Jurgis Sidabras, Lietuvis Gėlininkas

Wikelis Funeral Home

PILNAS LAIDOTUVIŲ
PATARNAVIMAS

6202 Superior Ave.

HENDERSON 9292

Della E. Jakubs

(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

REIKALĖ VEŽIMAI LIGONIAIS PERVEŽTI.

Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE

ENDicott 1763

P. J. KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEFONAS: MAin 1773.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreip-
kitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvi-
riuose apdraudus-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas
garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse —

LAISVA LIETUVA

Laisvę pažinus Tauta —
Jungo Nevilks!

Klastingi Tankai Rieda

KAIP JAUTĖSI IR ELGĖSI LIETUVIAI RUSAMS UŽIMANT LIETUVĄ

Rašo R. Tolaitis.

1940 m. Birželio 14 d. gavau vieną mėnesį atostogų nuvažiuoti į kaimą pailsėti, tačiau kelionės dienoms susilaikiau ir pasilikau Kaune, nes jau nuo Maskvos slinko juodi debesys ant Lietuvos padangės. Turėdamas laiko, Birželio 15 d. pasirūšau nueiti į A. Panemunės pušyną prie Nemuno. Pusiaukelyje sustojau Sankiuose alaus išgerti. Išgėrus pora bakalų, įbėga vienas pažįstamų ir nusimines praneša: "Rusų raudonoji armija žygiuoja į Lietuvą. Po pietų bus Kaune".

Metęs savo kelią, skubėjau grįžti į Kauną. Mieste jau visi žinojo apie tai ir lietuviai apsiniaukusiai ir liudnais veidais, lyg šešėliai, slampinėjo gatvėmis. Tuo tarpu Rusams palankūs nelietuviai ir nedaugelis Lietuvių išgamų vaikščiojo linksmi.

Po pietų pamatėme pirmus bolševikų tankus, Savanorių prospektu šliaužiančius į Kauną. Vyko ne iš karto, bet po keletą bei keliolika. Gargždaičiuose tankuose sėdėjo besišypsa Rusai bei Mongolų išvaizdos siauraakiai kariai. Širdį užgūlė nusidomėjimo mintys. Po pirmųjų pravažiavusių tankų grįžau į savo kambarį, prisikabinau Vyčio kryžį, gautą už Nepriklausomybės kovas prieš bolševikus, pasiėmiau iš kėsenų revolvėrį ir atsėdėjau prie namo sode, iš kurio buvo matomas Savanorių prospektas ir juo skubiai šliaužiantį bolševikų tankai.

— Sudiev, tau taip sunkiai iškovotai tėviškęs nepriklausomybei, — lindo į galvą mintys. Prisiminiau 1919 m. kovas su bolševikais fronte ir pasidarbė labai liudna. Priešas įslenka į mūsų gimtąją žemę ir negali jam ginklu pasipriešinti. Geriau ginkluotam garbingai žūti, negu vergiškai palužti. Tai ypač slėgė širdį. Tokie mintys ne mane vieną kamavo, bet visus, kurie kariuomenėje bei šaulių eilėse išmoko ginklą vartoti ir dabar negali jo pakelti prieš prieštą.

Išsitraukęs ginklą apžiūrėjau jį, juodos mintys dar labiau apniko ir jau buvo nebetoli, kad savąjį ginklą bučiau nukreipęs į savo galvą, jeigu jau nebegali ir nebeturi teisės jį nukreipti į prieštą. Tačiau tuo pačiu momentu švystelėjo skaidresnis pragiedrusis ir kaž koks vidaus balsas sušuko:

— Šalin ginklą nuo savo gyvybės! Karas tebeina, bus visokių permainų, gali keltis ir tavo tėvynė ir pririekti jos nepriklausomybei apginti Lietuvos žemę. Mes pavergti, mūsų lupos ir balsas jau užčiauptas, bet dar liko daug gerų Lietuvių užsieniuose, kurie kalbės ir šauks už mūsų laisvę.

Šviesusis pragiedrusis nugalėjo tamsią mintį ir ryžausi vėl gyventi, stebėti įvykius ir laukti, oi labai laukti laisvės. Pasidaviau likimo valiai. Bet ne visi nugalėjo savo juodąsias mintis. Kai kurie nusizdė, vienas tokių mano geras pažįstamas Moliejus, visai ne fašistas ir ne buržuazas, bet paprastas eilinis žmogus ir geras Lietuvos patriotas.

Daugelis Lietuvių moterų gryžo iš gatyvių apšerkusios, vyrai nuleistomis galvomis. Į gatyvę nebeįėjau, nes sunku buvo pergyventi tai ką prieš akis matė. Tik kitą dieną, sekmdienį, išėjau į miestą. Prie bankų, vyriausybės būstinių ir kitų svarbesnių pastatų stovėjo Rusų sargybos, o jų tankai stovėjo prie tiltų ir kitų reikšmingesnių punktų. Pirmadienį

užėjau į savo įstaigą pasidomėti. Viršininkas patarė tuo tarpu neišvažiuoti į kaimą, nes gali prisieiti atostogas nutraukti. Ir ištikrųjų, po poros dienų gavau įsakymą nutraukti atostogas ir grįžti į tarnybą.

Niekam nebesiekė darbas tarnybose. Visi slampinėjo po kambarius ir vienas kitą teiravosi kas bus toliau. Netrukus mūsų įstaigoje pasirodė naujų žmonių: Rusų ir Lietuvių bolševikų. Kai kuriuos išskyrė ir pastatė viršininkais naujus, dažniausiai nelietuvius viršininkus. Naujieji viršininkai rinkdavosi į atskirą kambarį ir ilgai ten kaž ką rašydavo ir svarstydavo. Naujo sau skirto darbo ne kiek nesuapratė. Vieną menką ir trumpą raštelį rašydavo kokie penki žmonės net keletą valandų. Į įstaigą iš komunistų partijos centro vis siuntė naujų ir naujų tarnautojų. Kur Nepriklausomybės laikais penki tarnautojai sugebėdavo atlikti darbą, ton vieton suvarė apie 20, ir tai darbas nesisekė.

RAUDONIEJI IR LIETUVOS VĖLIAVA

Po pietų išėjau į gatvę. Mieste didžiulės bolševikų surengtos demonstracijos. Raudonų vėliavų ir plakatų juros. Prievarta suvaryti darbininkai ir tarnautojai ėjo lyg laidotuvių eisenoje, daugumas jų nuleidę galvas ir gėdijamiesi, tik nelietuviai, Rusams palankieji, ėjo džiugaudami ir dainuodami Rusiškas revoliucines dainas. Iš Lietuvių vienas kitas burelis pamėgindavo užtraukti kokią liudną Lietuvių liaudies dainelę, bet greit ir ji užspringdavo. Tarp raudonųjų vėliavų ėjo ir viena kita Lietuvių tautinė vėliava, pačių darbininkų išsinešta. Svetimieji norėjo ją atimti ir neleisti, bet griežtesnieji pasipriešino ir vistiek išsinešė. Ši pirmą kartą bolševikai dar užsileido, bet toliau jau nebebuvo galima išsinešti, nes jau grąsino kalėjimais ir ištėrimu. Sunkvežimiai, prisidodinė nelietuviški rėkiančių vaikų, lakstė gatvėmis pro žygiuojančių vergų minią. Plakatuose, tarp bolševikų vadų paveikslų, buvo ir šlykščių, įžeidžiančių Lietuvį.

Kitos bolševikų suvarytos demonstracijos buvo dar aklaipėsios. Į jas buvo suvaromi ir lietuviai kariai. Tie eiddavo liudni ir užgauti. Vjenam Lietuvių karių daliniui einant po profesinių sąjungų namą, į gatyvę išbėgo burys nelietuvių gaivalo ir pradėjo kareiviams brukti į rankas bolševikų plakatų ir sūkius. Kareiviai, panėšę juos toliau, išmetė į pakampes. Ir toliau Lietuviai kareiviai jiems įbruktus

nešti bolševikų plakatus arba išmėtydavo, arba negalint tai padaryti, nešdavo atvirkščius, ypač fotografavimo ir filmavimo metu.

Kartą sporto salėje, vieno mityno metu, norėjo nufilmuoti mūsų karius su bolševikiškais plakatais. Staiga daugybė plakatų kareivių rankose atsiskū pavelskiais į sieną. Įpykę Rusų kareiviniai ir politrininkai lakstė po mūsų kareivių eiles ir atsukinėjo paveikslus. Ateityje pasidarė Rusai gudresni: plakatų nešti įduodavo ne kam pakliuvo, bet parinkdavo bolševikams palankesni gaivalą, ypač nelietuvius Lietuvos karius. Juk reikia nufilmuoti Lietuvos karius su bolševikiškais plakatais propagandai pasauli mulkinti.

Tolimesnės bolševikų suvarytos demonstracijos parodė jau aiškiau bolševikų tikslus. Nelietuviški gaivalai nešė Rusiškų ir Lietuviškų plakatus su užrašu: "Mes reikalaujame Stalinio konstitucijos". Jie visi viena ranka paštyti. Tai ir akliams atidarė akis kad bolševikai ištikrųjų pasiryžę Lietuvą įtraukti į Sovietų Sąjungos eiles. Jau niekas neabejojo kad Lietuva pavergtą.

SVETIMIEJI ŠNIPAI

Vieną rytą atsikėlęs girdžiu kaip mūsų namo moterys kalbasi kad naktį pastebėjusios kažkokius du huliganiškos išvaizdos tipus, kurie slankiojo mūsų namo sode ir sekė namą. Išėjus vienam gyventojų laukan, jie pasislėpė sode iškastuose duobėse. Dar kita ankstyvą rytą mano šeimininkė pati užtikto tuos du tipus sode, kurie skynė ir valgė braškes. Šeimininkei perspėjus kad nevalia svetimo sodo vogti, jie Rusiškai nusikeikė ir atsakė: "Dabar mūsų valdžia, ir ką norime tu darome". Buvo aišku, kad tie huliganėliai buvo bolševikų šnipai ir ką nors mūsų namo sekė. Ką jie sekė, mane, ar ką kitą, sunku spręsti. Iš Lietuvių tame name beveik aš vienas tegyvenau; kiti Lietuvos Rusai bei lenkuojantieji. Tačiau ir tie kiti buvo bolševikams nepalankūs. Ir Rusai ne visi bolševikams prijautė, ypač rimtesnieji ir doresnieji jų bijojo.

Pirmųjų dienų sekmdienį einu Laisvės Alėja ir užtinku vieną Rusų šoferį betaisantį mašiną. Jis klausia, kur jus darbininkai kad nematyt gatvėse?

"Kaip tai?" — nustembu ir atsakau: — "Čia gatvės daugiausia jų".

Ruselis irgi nustemba: "Kad čia buržuai, o ne darbininkai. Visi gražiai buržuaziškai apsirengę ir dyki valkiojami." Paaiškinu jam kad visi Lietuvos darbininkai šventadieniais gražiai apsirengia. O jui šiandien šventadienis.

Bolševikų šoferis apsižvalgo ir nieko savųjų nepastebėjęs

trumpai atsako: "Man gaila jus, ypač kai matau kai kuriuos džiugaujant per demonstracijas. Netrukus ir tie džiugaujantieji verks kruvinomis ašaromis." Pasakė ir nutilo. Supratau kad šis šoferis nėra komunistas ir dar tebėra doras Rusijos žmogus, propagandos neįveiktas.

Mūsų įstaigoje vienus paleidus iš tarnybos, kitus paliko, jų tarpe ir mane, kaip kilusį iš biednų darbininkų tarpo ir Lietuvos nepriklausomybės laikais nepriklausiusį jokiai politinei grupei bei partijai. Viršininkai ir daugelis tarnautojų bolševikai — aplinkuma tikrai neįauki. Apsuptam komunistų ir komjaunuolių teko tylėti kaip pelytei po šluota ir dirbti techniškąjį darbą ne tik už save, bet ir už kitus tinginiaujančius ir mitynguojančius bolševikus.

Visi tinginiai, vagiškai, girtočiai ir kitokie anksčiau vertęsi žemais darbais pasidarė bolševikų simpatikai ir gavo geras tarnybas. Tokie ne tik tingėjo dirbti, bet ir nemokėjo, tad seniesiems, dar likusiems doriems tarnautojams, ir teko dešimteriopai dirbti, kaip vergams. Jeigu pasiskūsi kad persunku tai tuoj gausi "liaudies priešo", "fašisto" ir kitokių vardus. Į sergančius žiurėdavo kaip į nenorinčius naujai bolševikų santvarkai dirbti. Buvo baisu susirgti. Kaip teko bolševikų laikais dirbti, parašysiu kitame rašinyje.

\$5 UŽ TRIS DIRVOS PRENUMERATAS PABĖGĖLIAMS

Ant 4-to puslapio telpantis laiškas vieno Dirvos bendradarbio gyvenančio Britų zonoje, Vokietijoje, vėl jums aiškiai pasako kokį džiaugsmą suteikia Dirva tiems nelaimingiems pabėgėliams — jie šimteriopai labiau jos laukia negu laukiate jus, kuriems, taip lengva Dirvą gauti.

Šiam kaip ir kitiems Britų zonoje esantiems mūsų vienuoliams ir Dirvos bendradarbiams Dirvą siunčiame ne tiesiog bet per mūsų gerą bendradarbę Skotijoje, kuri, žinodama kaip pabėgėliai išsilgę Lietuviškos spaudos, pasitarė naują persiuntimą Dirvos Britų zonoje, ir, kaip matote iš šio laiško, Dirva ten gerai nueina.

Bet prašymų gausime daugiau ir daugiau, todėl tai mūsų gerai atstovei Skotijoje Dirvos egzempliorių skaičių padvigubiname, ir ji pasižadėjo jas išplatinti tarp svarbesniųjų pabėgėlių ar jų grupių.

Geras Dirvos rėmėjas, William B. Frank, iš tolimo Yakima, Wash., rašo:

Kai jūs skelbia Dirvoje kad Lietuviai pabėgėliai iš Lietuvos nori laikraščio, o neturi iš ko užsimokėti, tai aš prisiunčiu jums \$8.00, iš jų \$5 bus del trijų Dirvų prenumeratų, kaip jūs skelbiatė, o \$3 užsimoku už savo Dirvą.

Alekas Banys, Clevelandietis, visų Lietuvių darbų rėmėjas, taipgi atnešė ir paklojo \$5.00 pabėgėliams Dirvai siunčinėti.

Pajudinkit savo širdis, geri Dirvos skaitytojai. Prieš šį karą jūs beveik kiekvienas išrašė Dirvą saviškiams Lietuvoje, kiti net po kelias. Dabar į Lietuvą Dirva nepriimama, bet užtai ji labai, labai laukiama mūsų nelaimingų pabėgėlių vakarų Europoje, o patys Dirvos leidėjai nepajėgia visų jų prašymus patenkinti.

Jūs primokat veik tik pašto persiuntimą, užrašydami 3 prenumeratas už \$5 (Dirvos reguliari kaina užsienin yra \$3.00 metams).

DIRVA

Cleveland 3, Ohio

LVS Skyrių Entuziazmas ir Visuomenės bei Skyrių Aukos Seimui

DETROITIEČIAI PATYS NEPAPRASTAI PASIRODĖ SUKELDAMI \$878.00

Visi šešiolika Lietuvai Vaduoti Sąjungos skyrių entuziastiškai ir gyvai atsiliepė į LVS 6-to metinio seimo reikalus. Skyriai ir jų nariai ir šiaip visuomenė bei mūsų veikėjai ir profesionalai gausiai prisidėjo parama Lietuvos vadavimui akcijai palaikyti. Prisiūsta aukų Lietuvos vadavimui ir parėmimui LVS leidžiamos knygos "LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE". Seimo proga kiekvienas iš 16-kos LVS skyrių pasirodė kad jie veikia sulyg savo sąlygų. Štai laiškas LVS 3-čio skyriaus, iš Newark, N. J., prisiūstas su \$50 auka. Šis skyrius yra vienas iš pirmųjų įsikūrusių kai LVS tapo suorganizuota.

Iš rytinių valstijų ne visi skyriai galėjo atsiųsti delegatus, tačiau jie prisiuntė gausias aukas, pažadėdami savo paramą ir norą dirbti daugiau. Malonu taipgi kad neatsiliko nuo visų skyrių ir toliausias LVS skyrius — Los Angeles, Calif., kuris atsiuntė ir aukų ir delegatę.

Newarko skyriaus pasiūlymas sekantį seimą laikyti rytuose reikia manyti ras LVS Centro valdyboje pritarimą. Šis seimas paliko centro valdybai susitarti su kitais skyriais del sekančio seimo. Kurie rytiečiai turi kokių sūmanymus seimo klausimu prašomi pateikti centro valdybai. Rytuose juk randasi diduma LVS skyrių.

LVS 3 Skyriaus, Newark, N. J., Laiškas LVS Seimui Aukos, Prenumeratos Knygai

Gegužės 31 d., 1946 m.

LVS 6-tam Seimui,

Gerbiamieji:

Tiktai šiandien tikrai paaiškėjo kad niekas iš mūsų LVS 3-čio skyriaus negalės dalyvauti seime ir sykiu su jumis tartis mūsų garbingos organizacijos svarbiais reikalais. Lietuvos vadavimo ir pabėgėlių Lietuvių gelbėjimo reikalais. Sveikiname LVS Seimą ir suvažiavusius atstovus. Linkime geriausio pasisekimo Jūsų darbams ir ateities darbų planams.

Mūsų skyriaus veikla per paskutinį metą buvo silpna ir kad atpildžius už tai ateityje, mes esame nusitarę iki sekančiam Seimui butinai gauti 100 narių į mūsų 3-čią skyrių. Vieną ketvirtadalį užsidėtos kvotos jau turime (25 narius) ir prie šio jungiamo \$50.00 vertės čekį už 25 narių 1946 metų mokestį. Likusius \$150.00 prisiūsimė vėliau sykiu su naujų narių vardais ir adresais.

Mūsų skyrius yra labai patenkintas LVS Centro valdybos veikla ir prašo Seimo atitinkamai įvertinti Centro valdybos darbus ir jeigu galima paprašyti dar metus laiko visą Centro valdybą padirbėti, o ypatingai kuomet dabar yra tokis svarbus momentas buti sargyboje Lietuvos laisvinimo darbe.

Sekantį seimą mūsų manymu būtų gerai turėti New Yorke, Waterbury arba Worcester. Jeigu bus geresnių pasiūlymų, mes sutiksime.

Jeigu jau nebutų galima susitarti su ALT vieniam darbu Lietuvos vadavimui tai bent sustiprinkime vieningumo ryšį mūsų pačių tarpe.

Pasekmėje mūsų susitarimo A. L. Tautininkų Centro suvažiavime, Brooklyne, yra pradėtas didelis ir labai svarbus darbas kurį dirba COMMITTEE FOR LITHUANIAN REFUGEES. Ši darba privalome visi remti ir visais galimais būdais prisidėti kaip darbu taip ir finansavimu.

Su tikra pagarba

LVS 3-CIO SKYRIAUS VALDYBA

A. S. Trečiokas, Pirmininkas,
Vincas Ambrozevičius, Sekret.
Valintas Vajickas, Išdininkas.

Delegatai Dalyvavę LVS Seime Detroito Birželio 1-2

1-mo Skyriaus, Cleveland, Ohio:

P. J. Žiuris Hypatia Žiurienė
K. S. Karpius Ona Karpienė
Dr. S. T. Tamošaitis Bronė Tamošaitienė
Evelyna Yčaitė F. J. Žiuris
Julius Smetona Birutė Smetonienė
Jurgis Salasevičius Julė Salasevičienė
Tamas Curlanis.

6-to skyriaus, Detroit, Mich.:

Dr. J. J. Sims Marė Sims
Dr. Eugenia Gurskis Juozas Smails
M. Smallenė Helen Rauby
Stephanica C. Douvan Aug. Rinkunas
Ona Rinkunienė Juozas Gužas
Vytautas Markuzas Viktoras Petrikas
Antanas Aurila Jonas Deeren
J. Kripas J. Tamošius

9-to skyriaus, Waterbury, Conn.:

Dr. M. J. Colney Mrs. M. J. Colney

11-to skyriaus, Los Angeles, Cal.:

Ona Račkus.

16-to skyriaus, Amsterdam, N. Y.:

Ona Bilutė Edward Nikštenas
Birutė Bublinkaitė Edward Bublinkas

Amerikos Lietuvių Misijos:

Adv. Antanas A. Ols

Amerikos Liet. Tautininkų Centro:

Vytautas Abraitis.

LVS Seimui Aukos, Prenumeratos Knygai

"Lietuva Tironų Pančiuose", ir Narių Duoklės Prisiūstos Seimo proga

DETROIT, Mich., per LVS 6-tą skyrių:

LVS 6-tas Skyrius	\$300.00
Lietuvai Gelbėti Komitetas	\$105.00
Juozas Tamošius	70.25
J. Kulikauskas	50.00
Vyt. Markuzas	51.00
Viktoras Petrikas	26.00
Telsėjus Joseph P. Uvick	25.00
Juozas Miskinis	25.00
Dr. Juozas Peters	21.00
Juozas ir Malvina Smailiai	15.50
Juozas Gužas	12.00
Dr. J. J. ir Marė Sims	10.00
Adv. ir Mrs. Alex Conrad	10.00
Mr. ir Mrs. Bablinkas	10.00
S. Karpšis	10.00
Peter McClusky	10.00
Mr. ir Mrs. Paul Molis	10.00
Mr. ir Mrs. F. Motuzas	10.00
A. Walshim	6.00
John Deeren	6.00
Stephanica C. Douvan	6.00
Helen Rauby	5.50
Mr. ir Mrs. Aug. Rinkunas	5.00
Juozas Ambrose	5.00
Pr. Gužas	5.00
Magdalena Greivis	5.00
Ambrose Kižis	5.00
Lt. J. G. Miknis	5.00
Mr. ir Mrs. Micky	5.00
A. Ramutis	5.00
X (vardas nepažymėta)	3.00
Andy Kudzius	2.00
Mr. ir Mrs. V. Kraučius	2.00
Margaret Michaels	2.00
Antanas Aurila	1.00

ANN ARBOR, Mich.:

Petras D. Barakauskas	10.00
J. Kripas	1.00

BROOKLYN, N. Y., 2-ro skyriaus nariai užsimokėję už 1946 metus:

Ks. Strumskis	2.00
Pr. Narvydas	2.00
V. Norvaišaitė	2.00
Jurgis Andrius	2.00
V. Kuras	2.00
J. Narvydas	2.00
P. Pusnikas	2.00
J. Avizienis	2.00
J. Stelmokas	2.00
K. Lesevičius	2.00
Br. Gerulis	2.00
P. Klonis	2.00

Laiškas ir Auka Gero Lietuvio net iš Pietų Afrikos

B. Aulinkas, iš South Rhodesia, Pietų Afrikoje, prisiuntė oro paštu laišką su \$10 auka Lietuvos vadavimo reikalams ir prenumeratą knygai "Lietuva Tironų Pančiuose" ir rašo:

"Siunčiu mano nors mažą auką Lietuvai vaduoti. Čia Rhodesijoje mes turime daug sunkių sąlygų siųsti pingus į kitas šalis, bet gal galė pavyko leidimas gauti, tai siunčiu \$17. Iš jų \$7 už prenumeratą laikraščio Dirvos ir Vėnybės; \$3 už "Lietuva Tironų Pančiuose" ir \$7 Lietuvos vadavimo darbams. Siunčiu tamstoms širdingiausią padėką už jūsų darbus mano tėvynei."

(Bus daugiau)

Naujas Britų Ambasadorius. Lord Inverchapel. atvykęs į Washingtoną, parodoma (kairėje) sveikinasi su Valstybės Sekretorium James F. Byrnes, apsilankęs State Departmente.

'Timeless Lithuania' \$3

(Su Lietuvos vaizdais, su Autoriaus Dr. Norem atvaizdu, su Lietuvos žemėlapiu)

300 PUSL. DIDUMO, ILIUSTRUOTA

Šios knygos pelnas eina Lietuvos vadavimo reikalams.

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

DIRVA DŽIUGINA JOS GAVĖJUS

LAISKAS LIETUVIO KUNIGO MISLIONIARIAUS JAPONIJOJE TILKS KITAME DIRVOS NUMERYJE

STAI KAIP DIRVA MEGIA MA MUSŲ VIENGIENIŲ BRITŲ ZONOJE

B. K., Dirvos bendradarbis iš Britų okupuotos zonos, rašo redaktoriui sekantį laiską: Gegužės 20 d., iš Seedorf:

Nuosirdžiai dėkoju jums už laisvutį ir už Dirvą, kurią gaunu reguliariai per panele B.

Jūs negalite įsivaizduoti kokią mums džiaugsmą sukelia Dirvos pasirodymas mūsų padangėse. Mes jos puslapiuose pamatome kaip Amerikos Lietuvių kovoją su raudonojo slibino spąstais, kuriuose mūsų kraštas, mūsų žmonės ir mūsų turtas yra įkluvę, bet dar jie tykoja pagauti tuos vargšus kurie šiuo momentu yra ištrūkė iš jų nagų vargsta....

Tiesa, jau dabar ir užsienių spaudos komentatoriai ima laikas nuo laiko teisingiau atvaizduoti pasaulinius įvykius. Bet dar tas viskas vyksta su tam tikrais rezervais. Tuo tarpu Jūs, Amerikos Lietuvių, plačia turia kalbėtis taip kaip galėtumėte tikrovėje. Ir tegul Dievas jums padeda ir toliau taip veikti kaip vėkėtė, ir tegul tie jūsų darbai buna laimėjimų vainikais apvankuoti.

Sia proga turu pasakyti kad luvau pats asmeniškai šiek tiek nusivylęs Amerikos Lietuvių redakcijomis. Mat, buvau išsiuntęs žiemos metu šešis straipsnius įvairioms redakcijoms. Laukiau atsakymo su didele kantrybe, kurios esu pakankamai įgavęs išstrenime. Galvoju, kaip tai gali būti! Lietuvoje laikraščių bei žurnalo redakcijos laukdavo mano straipsnių ir su malonumu mokėdavo honorarus. Tuo tarpu čia prisitūnė straipsnių ir nieko neprašau už tai, išskyrus laikraščio.

Tuo tarpu jūs, pone redaktoriau, išskleidėte mano tas tamsias nuotakas, siųsdamas Dirvą ir įtalpindamas mano straipsnį. Pamačiau kad ir Amerikoje yra žmonių kurie atsiliepią į savo tautiečio klebenimąsi. Tiesa, jų procentas nedidelis: vienas iš šešių. Bet tai nesudaro pagrindinio dalyko. Tik svarbu kad balsas galų gale rado savo aidą.

Suprantu kad Amerikos skaitytojams daugiausia tinka lengvo beletristinio ir politinio pobūdžio straipsniai, negu mokslo populiarizacijos straipsniai, bet tikiu kad ir šitokio pobūdžio straipsnių laikas nuo laiko Amerikos Lietuvių visuomenei yra neprošal pasiskaičiuoti. Kadangi jūs palankiai sutikote pirmąjį mano straipsnį tad dabar siūniu kitą straipsnį jūsų redaguojamam laikraščiui.

NAMAI IR GRABAI

Valdžia išleido patvarkymą parvežti į šią šalį 275,000 žuvusių Amerikos karių, paliktų kapuose užjuriuose. Tam tikslui reikalinga 275,000 plieninių grabų ir daug medienos tu grabų padarymui.

Karo departamentas kreipėsi į Civilinės Produkcijos Administratorių prašant skirti 2'000 tonų plieno ir reikalingo kiekio medžio padarymui pirmutinių 19,000 grabų parvežimui kareivių kunų dar ši rudeni, ir jų prašymas buvo atmestas.

CPA pareiškė kad kareivių lavonų parvežimas reikia atidėti 1947 metams, nes plienas ir medis labiau reikalingi gyviems gyvenamų namų statymui.

Parvežami žuvusieji kariai čia bus palaikomi militariškais išskilmėmis.

Lietuva Tironų Pančiuose

LIETUVOS
PAVERGIMAS

(Tęsinys iš pereinamo nr.)

Tai buvo vienintelė rašytoja kuri pasimasino "socialistinės garbės" ir greitai nuėjo tarnauti bolševikams (nekalbant apie tokius išgamas kaip Cvirka, Venclova, kurie dėl daug administracinių darbų neturėjo laiko rašyti....). Bet kiti tik pasislykštėjo tokiu Salomėjos begėdišku atsidavimu.... ir jai buvo atsakyta šitokia poema:

PANA "SALOMĖJA NĖRIS"

Tai kas kad tu Salomėja Nėris,
Tėvynės laumė,

Jauties kurėja lyrikos švelnios.

Tu moki šliaužti kaip gyvatė,
Tu prisitaikyt nori visados.

Juk tu pasakei: "Sudeginkit mane kaip raganą—
Nepasakysiu savo buities žodžio,

Kurio galia pasaulis rojumi pavirstų."

Mums nereikia nei karti ne deginti,
Nes tavo žodis aiškus šiadien mums ir jiems—

Tai veidmainystė, tai karjeros šūkis,
Kurį parodei šiadien tu visiems.

... "Kai žemė taps žiedais marga,
Aš dievmedžiu žydėsiu,

Kai priešai naikins tėviškėlę —
Poemą jiems sudėsiu".

Mokėjai skinti tu puikius laurus,
Mokėjai jais didžiutis,

Ir priešui moki pataikauti,
Ir iš tėviškėlės juoktis.

O kur, o kur, didi poete,
Baladės, poemos, eilės?

Gal but šiadien tavo karjerai
Kuryba tavo daug padės.

Bet prisimink, — kada tėvynėje
Vėl laisvės varpai suskambės,

Tai veik neliks Lietuvio
Kurs laužo raganaui nekraus.

O ir dabar pažvelk aplinkui —
Tik paklausk ką šlama vėjai,

Ką šlama snaigės, balta žemė,
Naktis ką šlama mums atėjus.

Bet tu bejausmė, tu nesukursi
Švelnios poezijos eilučių.

Nes tavo balsas — šmeižtas, melas.
Tikrai užmiršk, užmirški savo vardą

"Nėris", kurį ligi šiol nešiojai.
Lietuvos upė — neklastinga,

Jos meilė kraštui snabžda vėjai,
Ir tu daugiau nedrįsk vadintis "Nėris".

O daug reikia iš tos upės
Kurios bangos laisvos supas,

Išdavike, ko pasimokyti.
Palauk muzos baltosios,

Per tavę ji negrįš niekad,
Tik vėju tėvynės padangėj

"Prakeikta" ji tau vis kartos.

Ši poema ėjo iš rankų į rankas, ir buvo geras įspėjimas visiems rašytojams kad nemėgintų prakalbinti savųjų muzų Lietuvos tirono Stalino garbei. Ir per visus metus niekas iš Lietuvos rašytojų taip ir nepajudėjo, nieko socialistinei kulturai nedavė ir savo sąžinės nusiakstamai nesutepė, nors nuolatiniai raginimai, prašymai ir net grąšinimai juos įkyriai persekiojo. Bolševikai, negalėdami nieko išspausti iš Lietuvos rašytojų, lengvai surado Lietuvai nuodų Sovietų Sąjungoje: užpylė Lietuvą sovietinių rašytojų veikalo vertimais. Sovietų "gryno" komunistinio kraujo raštai buvo verčiami į Lietuvos kalbą ir patiekiami Lietuviškai visuomenei, kaip dvasinis penas....

Be dailiosios literatūros gabeno sovietai į Lietuvą ir savo mokslo puosmenas, viską įvilkdami į komunistinės trnybos rėmus, viską perduodami kaip "stebinantį laimėjimą", žengiant į pasaulinę revoliuciją. Visą Lietuvos kultūrą užgulė naikinančia našta bolševikų kultūrinė invazija—kulturbolševizmas. "Naujosios epochos" kurėjai, matydami kad nesuvilios pažadais Lietuvos kultūrininkų, vilko iš Sovietų Sąjungos viską ką ten turėjo nuodingiausio kitoms tautoms dvasiniam nugalabiniui. Per meną, spaudą, literatūrą, teatrą, kiną.... liejosi Lietuvoje svetimas pasaulis, svetimos idėjos ir svetimieji dievai. Lietuviškoji kultūra buvo sutrypta ir jos kurėjai išmesti į sąslavyną. Jos vietoje pasodino bolševikines pažiūras į žmogų, į moralę, į visuomenės santykius, į Dievą ir tautą.... ir gyvenimą. Daukanto, Valančiaus, Kudirkos, Basanavičiaus, Vaižganto ir Smetonos tėvynėje dabar karaliavo Marksas, Engelsas, Leninas, Stalinas ir Pozdniakovas.... Ir visa tai buvo pavadinta "naująja epocha" Lietuvos kultūroje.

3. Jaunų sielų draskymas

Lietuvių senoji ir subrendus karta sudarė bolševikams klausimą kaip ir kur ją fiziškai likviduoti, nes toji karta priklausė prie "antitarybinio elemento". Ją perauklėti ir priderinti prie naujų pažiūrų neatrodė busiant galima. Ji todėl ir buvo atiduota čekistams sudoroti. Bet jaunoji, galima sakyti, mokyklinė karta patraukė "sovietų pedagogų" aki. Nusivylus suaugusios inteligentijos "nešmanymu", bolševikai, lyg išbadėję vilkai, puolė jaunąsias Lietuvos sielas.

Švietimo Liaudies Komisarų, kaip žinome, buvo A. Venclova. Jis buvo kairusis liaudininkiškas rašytojas, mokytojas ir svetimos kalbos romanų vertėjas. Nebuvo jis siauraproptis nei fanatikas. Pradžioje net ir komunistu nenorėjo būti. Bet kartą užkinkytas į Lietuvos švietimo vadovo vežimą jis greitai pasidarė paklusnus

komunistų partijai ir risčia traukė neplakamas tą komunistinio purvo prikrautą vežimą.

Birželio 27 dienos aplinkraštyje Venclova—dar kaip Švietimo Ministras—jau kalbėjo apie prasidėjusią "Lietuvai naują epochą", sakydamas kad "senas režimas žlugo, o kartu su juo žlugo ir tariamieji idealai.... Prieš Lietuvos švietėjų akis atsiveria nauji keliai, nauji uždaviniai.... Visa tai kas eina prieš plačiųjų liaudies masių reikalus turi būti atmesta ir iš mokyklų pašalinta.... Šiuo metu esama naujo ateities gyvenimo angoje. Naikinama kas buvo sena, atgyventa, nes tik tuo keliu galima vėliau pradėti kurti naujas kultūros vertybes. Labai svarbu kad Lietuvos mokytojas neatsiliktu nuo gyvenimo...." — taip kalbėjo Venclova savo pirmame aplinkraštyje į mokytojus, o per juos ir į mokyklinį jaunimą.

Norėdamas sunaikinti tai kas "senas ir atgyventas", jau Birželio 20 d. Venclova įsakė išimti iš visų įstaigų, knygynų, skaityklų ir bibliotekų A. Smetonos raštus ir visas knygas kuriose apie jį rašoma.

Po pirmo "Liaudies Seimo" posėdžio — nutarus prašyti Staliną prijungti Lietuvą (kokia komedija!) — Venclova įsakė "išimti iš apyvartos visas knygas kurios yra nukreiptos prieš Sovietų Sąjungą ir prieš Komunistų partiją ir visas kitas kurios savo turiniu nesiderina su Sovietų Socialistinės Lietuvos kurybos dvasia". Tokį įsakymą jis davė, formaliai dar nesant "Sovietų Socialistinės Lietuvos".

Naujieji mokslo metai buvo pradėti jau su pataisyta mokslo programa, nes "nesusipėta sudaryti naujosios". Neturint naujai pagamintų vadovėlių, leista buvo naudotis mokyklose senais vadovėliais, iškerpant iš jų tuos puslapius kuriuose yra kas priešinga socialistinės Lietuvos kurimui. Iš Lietuvos kalbos programų pašalino Daukantą, Baranauską, Pietarį, Basanavičių, Satrijos Raganą, Smetoną, Putiną, Lazdynų Peledą, o jų vieton įdėjo Leniną, Staliną, Liudą Girą, S. Nėrį, K. Borutą, Venclovą, Cvirką ir Katajevą. Iš Lietuvos istorijos programos buvo išmesta viskas kas galėjo sužadinti jaunoje sieloje pasididžiavimą Lietuvos praeitimi, sukelti jam patriotizmo jausmus. Vieton to buvo prikišta SSSR istorijos, Markso ir Engelso mokslo ir Visasąjunginės Komunistų Partijos labai smulkios apžvalgos.

1940 metais Rugpjūčio 31 d. visoms mokyklų vadovybėms buvo švietimo komisariato pranešta kad "nuo šių mokslo metų visose mokyklose malda prieš pamokas ir po pamokų nekaldama. Iš mokyklų pašalinami kultūro ir senosios santvarkos ženklai ir paveikslai tu asmenų kurių ideologija ir veikimas priešinosi socialistinės Lietuvos kurimui. Mokyklos papuošiamos Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos ženklų, pasaulio darbo žmonių vadų Lenino ir Stalino paveikslais. Taip pat galima papuošti mokyklas kitų socializmo kurėjų ir kovotojų paveikslais. Senasis Tautos Himnas nebegiedamas. Lietuvos T. S. R. himnas yra Internacionalas".

Taip prasidėjo pirmieji bolševikiniai mokslo metai mokyklose, prasidėjo be maldos, be kryžiaus ženklų, be laisvės paveikslų ir su Internacionalo šūkiu, "Pirmyn, vergai nužemintieji...." Ir ta jaunoji Lietuvos Tautos siela buvo nustumta į "nužeminto vergo" kelią, į tą kelią kuris turėjo nuvesti ją savo kraujo gimines paniekimam, bolševikų partijon, čekistų eilėn ir komunistinės santvarkos pamušusį garbinam.

Vos pradėjus mokslo metus, pradėjo interesuotis mokyklų gyvenimu ir NKVD įstaiga, rinkdama žinias kas mokyklose kalbama, kaip laikosi ir galvoja mokytojai, kaip auklėjamas jaunimas. Tam šnipinėimo darbai NKVD rinko asmenis iš mokinių tarpo. Judošiškais grašiais buvo gundomos jaunos sielos kad sektų mokytoją, sektų savo draugus ir "anti-komunistinę veiklą mokykloje". Gi Komunistų partija skverbėsi taip pat į mokyklą, steigdama ir organizuodama jaunuosius "komunistus"—komjaunuolius. "Komunistinis Lietuvos jaunimo auklėjimas pasidarė vienas iš svarbiausių tarybinės mokyklos uždavinių", rašė pats Liaudies Švietimo Komis-

sariatas mokyklų direktoriams 1941 metų Vasario 14 d. aplinkraštyje. Mokytojai buvo terorizuojami kad mokytų jaunimą "bolševizmo tiesų", kad auklėtų jį komunistinio "tamsumo" dvasioje.

Toks Lietuvių Tautos dvasinis žudymas "revoliucinio" jaunos sielos, kurių iš namų atsineštas tautinis jausmas vertė priešintis visokiai politinei propagandai, gamino naujus "reakcionierius" ir didino Tarybinės Lietuvos priešų skaičių. Nei aplinkraščiai, nei mokytojai, nei komunistų partija, nei NKVD agentai nepajiegė įveikti jaunų sielų užsispyrimo. Jos ir toliau giedojo Lietuvos Himną, kalbėjo maldos žodžius, badė pakabintam Stalinui akis, ironizavo bolševikinius ženklus ir deklamavo Vinčą Kudirką:

"Lietuva mano, priešui ant tavęs įnirtus,
Privalai hidra tapti ta, kūriai nukirtus
Galvą, tuoj kelios galvos vieton jos išdygsta.
Išsili tik hidra gyvumo pavirtus,
Nors priešas nestygsa."

Bolševikai gerai žinojo kad tu apie 850,000 "jaunųjų hidrų" auga Lietuvos mokyklose. Ir jie naujomis mokytojų propagomis, nauja tvarka ir naujomis pažiūromis norėjo nukapoti toms hidroms galvas. Bet nukirtus vieną, tuoj kelios galvos vieton jos išdygo.

(Bus daugiau)

YRA ŠALIS...

(Pr. Vaičiūčio eilės, su mano priedu)

Yra šalis kur upės teka
Neramiai tarp girių užiančių,
Ir liudnai tarp savęs šneka
Prie raudonųjų būdelių.

Ten vargas spaudžia žmones
Prie sovietų sunkių darbų,
Ir prastas parėdas marškonis
Neapdengia sąnarius visų.

Bet meiliai tave pavaišina
Kai tik nueisi į svečius,
Ten tave myli, valgydina,
Kiek tik daleidžia išteklis.

Ir grakščios tos šalies merginos
Težydi vis kuonopuikiau....
Šalis ta Lietuva vadinasi,
Bet aš — neilgai ten buvau....

Atsimenu, kada į guolį
Saulutę prašo vakarai,
Ir verkia Lietuviai varguoliai,
Nes nebaigti dienos dargai....

Kaip tasyk mergos veidą skaistų
Prie rutų lenkia kvepiančių,
Ašarom jas liudnai laisto,
Lelijų skina žydinčių....

Atsimenu kai vakars šiltas
Po vasaros kaitrios dienos
Ir oras ramumu pripiltas,
Bet poilsio nėra nei valandos....

Kaip tasyk varpas sunkiai gaudžia
Ir užgirdėt toli-toli....
Senai jau paukščiai medžiuos snau-
Bet pats užmigti negali.... (džia,

Kaip upės vandens — mintys teka,
Idėjos reikišiai galvoj;
Gamta su tavim rodos šneka:
"Vargas, vargas mūsų Lietuvoj!..."

O, tėviške! koks mielas kraštas,
Kurio netekau taip umai —
To neišreikš nei vienas raštas,
Tą pasakys vieni jausmai.

Saulės Brolis.

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGA

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Siunčiu savo prenumeratą šiai naujai leidžiamai knygai:

\$..... Knygai "LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE"

Vardas

Adresas

Miestas..... Valstija.....

VALGIŲ GAMINIMAS

ir Namų Prižiūrėjimas

Kaina su pristatymu \$1.25

Didėle, 170 puslapių knyga nurodanti kaip gaminti visokius valgius: sudėta daugybė receptų ir paaiškinimų kaip paruošti valgius nuo paprasčiausių iki puošniausių pokilių. Visoki kepsniai, pyragai, virti ir kepti valgiai, mėsos, ir tt. Kuri šeimai turi rūpintis ir vargo su gaminiu valgių, privale išgyti šią naudingą knygą.

Reikalaukite "Dirvoje"

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Motina įteikia savo sūnui diplomą. U. S. Militarinės akademijos mokslo baigimo išskilmėse, Gen. Patton'o sūnus prima diplomą iš rankų savo motinos. Gen. Patton, garsus U. S. 3-čios armijos vadas Vokietijoje, po karo pabaigos žuvo automobilio nelaimėje Vokietijoje. Jaunasis Patton yra vienas iš 21 šio karo generolų sūnų kurie baigė West Point Militariską Akademiją šį pavasarį.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

KĄ DUOS DABARTINĘ KONFERENCIJĄ?

DALYVAUDAMAS viename viešame Lietuvos susirinkime, kur kalbėjo Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona, Britų konsulas Clevelande pareiškė kad Anglija yra maža šalis taipgi, ir kad ji kovoja už mažųjų tautų interesus.

Sugrįžtant į tuos žodžius, "Anglija irgi yra maža šalis", pažiūrėkime kaip kovoja ta maža šalis su milžinu Rusija ir kaip beprasmiškai blaškosi antras milžinas, Suvienytos Valstijos, kuriam taip neseniai visas pasaulis buvo pripažinęs galybės pirmenybes.

Anglai, ar tai konservatyvai ar radikalai darbiečiai supranta reikalus, ir budami prityrę diplomatai kad sako tai pasako Maskvai, kaip pav. pereitą savaitę pasakė Britanijos Užsienių Reikalų Sekretorius Bevin prieš vykimą atgal į Paryžių testuoti tarybas su Molotovu.

Britų salos turi 40,000,000 gyventojų, S. Valstijos apie 145,000,000 gyventojų, ir tos palyginamai mažos valstybės vadai neparodo jokios baimės milžinui su arti 200,000,000 žmonių, tuo tarpu kai Amerika jam tapčioja ir stengiasi patenkinti visas jo užgaidas.

Bevino pareiškimas kad "jokia šalis negalės palaikyti mane karo stovyje su kitomis šalimis" buvo tiesiog pirštinė ir veidą Kremliaus valdovams.

Nežinia su kokiomis mintimis ir prie ko veda vėl į Paryžių atvykęs Molotovas, tačiau šį sykį jis parodo kokį tai švelnumą, nors tai tik pradžioje. Jis atvyko su savo tikrais planais, ir jais visai manevruoja.

Kelintą tarybų dieną, vėl viskas buvo įstumta į bevilį susikirtimą už atlyginimus. Molotovas reikalauja karo nuostolių iš Italijos, ir jis yra vienatinis kuris to reikalauja iš keturių didžiųjų.

Dabar tik lieka Bevin'ui ir Byrnes pasirodyti su savo pasiryžimu ir nusistatymu jeigu nori Molotov'ui sulaukyti. Ar jie tą padarys ir iki kokio laipsnio eis?

Buvo pranešta kad atvykus į Paryžių, kaip tik Rusų delegacija parodė atsivežtus žemėlapius nužymintčius kiek Rusija pasiima sau Rumanijos, bet neužima visą, Amerikos delegatai pradžiugo tuo faktu kad Rusai jau tiek užsileido. Taip užbovyt galima tik neišmanėlius, kurie užmiršta kad Amerikos Prezidentas Roosevelt pasakė Atlanto Čarteryje draudimą svetimų teritorijų užgrobimo. Jeigu Rusai pusę Rumanijos dar palieka (nors tik žemėlapyje) tai jau reikia džiaugtis...

KITOS kliutys kurios trukdo Byrnes ir Bevin yra tai palikimai iš Roosevelt ir Churchill laikų: jėdų, po sėdžiaudami su Stalinu Teherane ir Jaltoje padėjo Stalinui užsibrėžti linijas Europoje kurios patektų Sovietų kontrolei. Jaltoje tos ribos aiškiai pabrėžta, o Potsdame visai nustatyta, sutinkant su tuo naujam Amerikos prezidentui, Trumanui, ir naujam Britų premjerui, Attlee. Persigandę savo baisiu darbu, dabar Truman ir Attlee vyriausybės stengiasi kratyti atsakomybės už tai.

Bevin savo kalboje pasakė kad niekas jam negalės sutrukdyti daryti taiką, tačiau jis pareiškė kad jis neturės nieko bendro su užtakaiavimu Rusijos. Jis tuo būdu pasakė, jei jo taikos pastangos išsaus kitą karą, Britanija nemano kariauti. Jeigu taip tai, kaip tuli rimti laikraščiai pastebi, kas sulaukys Rusus nuo pavergimo visos Europos? Likty Amerikai atlaikyti bolševizmo antplūdį, bet Amerikiečių taip mažai tėra Europoje kad jie tuoj būtų sunaikinti. Rusai jau dabar su panieka į Amerikiečius atsineša, atlieka šaudymo pratimus Austrijoje virš Amerikiečių lėktuvų aikščių ir uždraudžia jiems naudotis keliais į Viena, kurie rezervuoti Rusų kareivių judėjimui.

Tuo metu kai Maskva planuoja užkariauti pasaulį ir pačią Ameriką, Amerikiečių tarpe yra tokių kurie paskubomis pradėjo siulyti atiduoti atominės bombos paslaptį Rusijai (per UN) — tai vienatinei valstybei kuri Amerikos delegacijos Paryžiuje pripažystama pavojum pasaulio taikai.

Kas nors turi ką nors daryti pačioje Amerikoje, jei norima išbėgti nuo tokios nesąmonės ir nuo pavojaus kuris neišvengiamai ateina, jeigu milžinas Amerika nežinos ko nori ir ką daro.

Maistas Mums Kaštuos 485 Milijonai Daugiau

PASTAROMIS dienomis valdžiai sutikus pabranginti maisto kainą, valdžios ekonomistai apskaičiavo kad tas tik palyginamai mažytis pakėlimas padaro per metą net \$485,000,000 daugiau išlaidų maistui, imant visą šią didelę šalį bendrai.

Duonos bakanėlis pabrangintas 1 centu sudaro padaugėjimą 125 milijonais dolarių per metą;

Vienas centas kvortai pieno, dar dadėjus pakėlimą kainų sviestui ir suriui — \$250,000,000 per metą daugiau.

Su Balandžio 1 leista pabranginti mėsą — tas padaro \$110,000,000 per metus daugiau.

Tik šie trys reikalingiausio maisto pabranginimai padaro tokį milžinišką skirtumą.

Kadangi OPA sutiko leisti pakelti kainas už valgi restoranuose, ir ten maistas pašoksta šimtais milijonų dolarių.

Šis pabranginimas maisto restoranuose liečia tik tuos dalykus kurių kaina pakilo perkant negaminatą, o ant kitų gatavų valgių OPA kaina tebėra palikta.

*LONDONE jau daroma bandymai šildyti namus per radio: jūs turit radio pečių, atsukat jo tam tikrą sagutę, ir jūsų radio pečius užsidega ir šildo.

Senis Whitney Pradėjo Keršyti

Gelžkeliečių Brolijos pirminkas A. F. Whitney, keršdamas Prez. Trumanui už jo griežtą žygį sulaukyti geležinkelio streiką mėnuo laiko atgal, pradėjo savo pirmą kovą prieš Prezidentą Truman, atalpindamas didelius skelbimus visuose Amerikos laikraščiuose, ragindamas visus prieštintis Prezidento sumanytam streikų varžymo biliui.

Už tuos skelbimus tas užsišpyrėlis senis moka labai brangiai, bet ne savo, o savo unijos darbininkų sudėtais pinigais. Whitney pasakė kad jis tuoj gatavai išleis \$2,500,000 iš unijos turimų 47 milijonų dolarių iždo, kovai prieš Trumaną, o kai artės prezidento rinkimai 1948 metais, jis pagrasino praleisti visus 47 milijonus užkurtimui Trumanui kelio likti prezidentu.

Nors įstatymai draudžia pinigais papirkti rinkimus, bet šis kerštingas senis pasiryžęs išpilti milijonus dolarių rinkimų pakreipimui — jis spjauja į įstatymus.

Šis įvykis atidengia dar vieną faktą: kad unijų nariai darbininkai yra savo amžinai viešpatuojančių vadų vergai. Nariai patys turi tik sumokėti duokles, kurios yra gana aukštos, ir neturi teisės pasakyti kas su tais pinigais turi būti daroma, bet unijos diktatoriai vadas gali visus tuos milijonus išmesti savo užgaidoms.

Jeigu tokiems diktatoriams rūpėtų tik savo unijos darbininkų reikalai, jie neuplėtų iš darbininkų aukštas unijos duokles, nekrautų milijonus į fondus, ir neverstų darbininkus eiti į streikus savo naujų užgaidų atsiėkimui. Ką darbininkai paneša nuostolių per streikus ir aukštomis unijos duoklėmis, jie turėtų daug daugiau naudoti jeigu tarybų keliu būtų susitaroma už mažesnius algų pakėlimus, negu kad unijų diktatoriai užsimoja.

NENURIMS ŠIRDIS

Nenurims širdis, nenurims,
Be sielai namelių, pastogėlės —
Nors ir lupos nutilis, numirs,
Ant kapo žydės tik tykios gėlės.
Nenurims širdis, nenurims,
Kol nebūs tėviškė mano laisva.
Kol pančius nuo rankų nuims,
Ir kol pasaulį už ją eis kova...
Nenurims širdis, nenurims,
Kol jos visi vaikai nebūs namie,
Kol išsiblaškiusius surinks,
Ir trispalvei laisvę negiedos jie.
Nenurims širdis, nenurims,
Kol vadinama šalis Lietuva
Mane neprisiglaus, apkabins,
Ten neskambės Lietuviška daina.

Los Angeles, Calif.

Ona Pucetaitė.

Friedrich Schiller

* * *

Jei iš slėnio šio gilybės,
rūkas kur šaltai slūgos,
rasčiau kelio galimybes,
koksa bučiau aš džiugus.
Aš išvysčiau gražią šalį,
žalią, skaisčią amžinai!
Jon lyg paukštį, lyg bedalį
nuneštų mane sparnai.
Štai laivelis ant bangų!
Bet vairuotojas? Kur jis?
E, pirmyn, dvejonės lužo —
būrės kelią padarys.
Reik tikėt, neabojoti,
jei nepadeda stabai,
tai stebuklai nežaboti
rodys kelią įstabiai.

Vertė Kastytis.

Demokratai Bijo Trečios Partijos

Demokratų partija pradėjo darbuotis sulaukyti įsikurimą Amerikoje trečios partijos, kuriai mintis kilo iš pusės darbo unijų vadų, nepasitenkinusių Prez. Trumano išbarmu gelžkeliečių streiko vadų ir reikalavimu praveisti įstatymus kurie draustų streikavimą prieš valdžią.

Jeigu tik trečios partijos judėjimas prasidėtų, Demokratų partija 1948 metų prezidento rinkimuose būtų sumušta. Mat, ir taip nėra vilties kad Amerikos žmonės daugiau balsuos už Demokratus po 16 metų jų valdymo.

Pats pirmutinis prieš trečią partiją išėjo Komercijos Sekretorius Wallace, kuris prabilo į "progresivius" nesigriebtį organizavimo trečios partijos, nes tas užkrintų rinkimų laimėjimą "reakcionieriams".

Wallace, radikalų šalininkas, tik per mažą manevarą 1944 m. Demokratų partijos konvencijoje neliko nominuotas į vice prezidento vietą, ir jis dabar būtų buvęs prezidentu vietoje Truman'o.

Wallace vėl sieks vice prezidento vietos, ir jis mato sau laimėjimą vieningoje Demokratų partijoje.

Trečiai partijai neįsikurus, į Demokratų partiją per Wallace sugužęs visas tas šlamštas kuris sugužėjo laike Roosevelt to trečio ir ketvirtio termino rinkimų, stengiantis Demokratai partijai laimėti. Ten vėl plaksis komunistai ir visi kiti, ir jiems bus pažadėta gausybė aukštų valdiškų vietų jeigu tik Demokratai išeitų laimėtojai, ir tada Amerika automatiškai paženkty pusiau į komunizmą.

Del to vieno rimti Lietuviai kurie praityje balsavo už gerą Demokratų partijos valdžią turi būti sargyboje, kad neveltų šią laimingą šalį į pražutį ir žabangas.

IS MASKVOS galima tikėti ir daugiau negalimybių — Stalinas gali padaryti sutartį ir su Ispanijos valdytoju Franco, kurį dabar fašistina ir reikalauja išvertimo jo vyriausybės, kaip kenksmingos pasaulio taikai.

Vyt. Dailius.

PABEGĖLIO KELIAIS

(Tęsinys iš pereinio nr.)

MUSU šeiminkai vis dar svyravo. Pagaliau jie irgi nusprendė bėgti ir prašė palaukti iki vakaro, kol galutinai viską susitvarkys, kad galėtų kartu su mumis važiuoti.

Išvykom naktį. Skaudu buvo žiūrėti į baisią žmonių kanciją, kuri juos suėmė paliekant šią nykią naktį savo tėviškę. Mes tą patį pergyvenom jau prieš tris mėnesius, su ta dalia buvom apsišprate, grubaus, benamio vargo buvom užgudinti ir supratome kas dėjos tų žmonių širdyse. Bet nebuvo prasmės nei guosti, nei raminti, nes toks skausmas žodžiais nenumaldomas.

Per naktį turėjom pasiekti vieną vietovę, esančią beveik už 30 kilometrų. Vargais-negalais prasiskverbėm pro kariuomenės užkūmą Laukuvos miestuką ir pasileidom šilalės kryptimi. Dangų užplūdo juodi, sunkūs debesys. Buvo taip tamsu jog vos žiūrėjom priešais važiuojantį vežimą. Iš važiuojančiųjų niekas nekabėjo. Visi buvo giliai, giliai susimąstę. Visi jautė jog tai buvo pradžia paskutinio bėgimo etapo iš Lietuvos.

Tai buvo Spalio 8 dieną.

Sekantį rytą skubiai važiuom pasienio link. Kelias vingiuoja Juros upės pakrantėmis. Skardžiose šlaituose matėsi užmaskuoti įtvirtiniai. Pajurio miestelyje prisivijo mus pabėgėliai iš šilalės. Šilalė bolševikų jau buvo užimta. Reikišia, bolševikai buvo nuo mūsų apie 20 kilometrų. Varėm pavargusius arklius kiek galėdami. Mus pralenkdavo bėgančios Vokiečių kariuomenės daliniai. Autovežimuose sėdėjo pavargę, purvini, atbukusiais žvilgsniais kareiviai. Perkirtom apkasų, minų laukų ir kitokių įsitvirtinimų liniją, kurią nepažvelgdavo nei vienas kareivis. Pravažiudamas pro ją pagalvojau kiek žmonių prakaio ir vargo prisigėrė tuose niuriuose grioviuose, kurie dar ilgai bylos apie mažo ir taikingo Pabaltijo krašto tragediją.

VAKARE jau buvome Vainute. Reikėjo bent trumpam laikui įjėskotis nakvynės, nes ir žmonės ir arkliai buvo visiškai nuvargę nuo to nervingo, smarkaus važiuavimo.

Čia nuotaika buvo ramesnė. Miestukas buvo užkūmštas įvairiais kariuomenės daliniais. Kareiviai neatrodė per daug susirupinę ar pasirėngę bėgti. Apiešėmės buvo užkūmštos pabėgėliais. Vos pavyko susirasti šokių-tokių kampų. Moteris patalpinome ant šieno. Reikėjo šiek-tiek prižiūrėti daiktus, todėl aš įsitaisiau lauke ant vežimo. Drėgmė ir šaltis neleido užmigti. Važiuojančiųjų vežimų būdėjimas, žmonių šūkavimai, ginklų taršėjimas liejos į nenustruktą trukšmą, kuris erzino įtemptus nervus. Lalkas bėgo kankinančiai lėtu tempu.

Dar gerai nepraušus, leidomės toliau. Arkliai buvo pailšę, o tai svarbiausia. Nuo jų patvarumo priklausė didelė dalimi mūsų išsigelbėjimas, užtai juos prižiūrėjome geriau negu patys save.

Nemažėjančiu tempu pasiekėm Klaipėdos kraštą, kurį naziai 1938 metais įjėga ir smurtu buvo užgrobę. Važiuojant pro Degučių muitinę, valdininkai skubiai uždarinėjo muitinės langines. Nors jaučiausi važiuojąs savo krašto, kuris tik buvo nazių okupuotas, žeme, bet pakelti sienos barjerai priminė kad pravažiuojame paskutinius kilometrus brangios tėvynės kelias.

O tie paskutiniai kilometrai buvo tokie neapsakomai sunkūs ir pavojingi. Reikėjo nežmoniškų pastangų ir fatališkos laimės juos nugaleti.

Plentais, keliais ir keleliais traukė nesibai-giančios virtinės bėglių. Visų tikslas — tiltas per Nemuną ties Kaukėnais. Tūkstančiai vežimų, tūkstančiai galvių turėjo kaip galima greičiau pereiti tuo vienu tiltu į kitą Nemuno pusę, į Rytprūsius. Susigrudimas, galvių baubimas, žmonių bėgimas ir šauksmai teikė klaukų įspūdį.

VIENUOLIKTĄ valandą prieš piet mes buvome maždaug pusantro kilometro nuo to tilto. Tuo momentu civiliių pervaziavimas buvo sustabdytas, nes nuo šilutės pusės pasipylė ištisos kolonos bėgančios Vokiečių kariuomenės.

Slinko valandos, o mes nejudėjome nei iš vietos. Trumpais laiko tarpais, kai kariškos kolonos nutrukdo ar praretėdavo, galėjo ke- liolika ar keliasdešimt vežimų prasmukti, bet ką tai reikė, jei jų čia stovėjo tūkstančiai.

Pavakariais Vokiečių tvarkdariai Lietuvius

iš eilių išjungė, aiškindami jog iš Lietuvos bus sudaroma atskira eilė-kolona, bet buvo aišku kad tuo tarpu nori kuogreičiau pirma praleisti Vokiečius. Musų protestai nieko negelbėjo, ir iš kolonos teko išsijungti.

Temo. Pasklido gandai kad apie 10 val. naktį bus išsprogdintas tiltas, nes puolamieji sovietų smailgaliai jau esą visai netoli. Tiltą vėl užplūdo kariški sunkvežimiai, šarvučiai, ir kitoki kariški vežimai. Mes prisistumėm šiek tiek arčiau pagrindinio plento ir stebėjome kas bus toliau.

Kai visiškai sutemo, tvarka pair. Veržėsi kiekvienas į priekį, stengdamasis kuogreičiau pasiekti tiltą. Plente ir ant tilto pasidarė nepaprastas susikimšimas, viskas susimaišė: ir kariuomenė ir civiliai bėgiai. Mes irgi nusprendėm veržtis į priekį ir nutaikę progą įsigrudom į netvarkingą vežimų spustį. Dešimtą valandą naktį mes dar stovėjom prieš tiltą. Atrodė kad gandai apie tilto išsprogdinimą buvo tyčia ar šiaip jau fantastiškų galvų sukurti.

Pasidarė neramu kai virš mūsų galvų pasigirdo lėktuvų užimas. Kur ne kur pabiro iš lėktuvų parašiotinės rakietos, skaisčiai nušviesdamos plačias apielinkes. Kaž kur driokstelėjo bombos. Dingti nebuvo kur; beliko tik laukti ir viltis kad mūsų nepastebės.

PIRMĄ valandą naktį užvažiuovome ant tilto. Tiltu viduryje teko vėl pastovėti, nes priešakyje užsikimšo kolona. Nemune putė stiprus, drėgnas vėjas. Apačioje šniokstė vanduo.

— O jei dabar ateis momentas tiltui išlėkti į orą... — švystelėjo šurpi mintis. Neramos srovelės perbėgo visu kunu. Kakta rasojo mažais šalto prakaito pūslėmis. Įtemptai žiūrėjau į prieš stovinčius vežimus, lyg norėdamas juos žvilgsniu greičiau išstumti.

Dangų glostė prožektorių šviesos, gaudydamos sovietų lėktuvus, kurie vis dažniau pasiviesdavo ir apžiūrinėdavo kas dedasi žemėje naktį. Vėl plysdavo bombos, išsviesdamos didelius ugnies pluoštus.

Pagaliau pajudėjome į priekį. Apėmė nepaprastai ramus jausmas kai pasijutome bevažiuoją akmeniniu gatvės grindimu kitoje Nemuno pusėje. Kritiškas momentas praėjo. Mes buvom Vokietijoje. Prieš mus tiesės plentai ir keliai kuriais galėjome bėgti toliau nuo besivjančios prazuties... nežinomybė.

Tai pajutė, bėgom nedelsdami ir ilgai negalvodami. Įsimaisėm į begalines bėglių kolonas, plakami rudens lietaus, pučiami šaltų vėjų, perslape, purvini, neišsimiegoję veržėmės vis į priekį. Pastogė mums buvo pilkas dangus, o guolis čia pat ant vežimų, o lietui lyjant po vežimais, ant plento grindinio. Šiltą valgį pasigaminavom jei kur pasitaikydavo ilgėliau sustoti. Konkretaus kelionės tikslo laikinai neturėjom, nes buvo neįmanoma jį nustatyti. Artimiausias tikslas buvo — Karaliaučius. Deja, mes jį ne taip greitai pamatėm kaip kad tikėjomės.

(Bus daugiau)

•RHODE ISLAND valstija, mažiausia šios šalies valstija, turi po 668 asmenis ketvirtinaeii myliai, o Nevada valstijoje, vakaruose, kiekvienai ketvirtinaeii myliai išpuola po vieną asmenį.

ŽMONIJOS ISTORIJA

610 pusl. didumo knyga — kaina \$2.00

Štai didžiausia knyga kokią tik galite tikėtis už \$2.00 gauti: paveiksluota, tvirtais audimo viršeliais, populiariška lengva kalba parašyta, stambių raidėm. Apsakoma pasaulio istorijos eiga, didieji karai, kurie tęsėsi po 30 metų, žymieji karžygiai ir jų darbų pėdsakai. Napoleono užpuolimas Rusijos ir tt. Rasit aprašyta joje kaip žmonija gyveno, kariavo nuo pat priešistorinių laikų, per visus amžius iki mūsų dienų, kokios buvo didžios ir galingos tautos ir jų valdovai.

Siųskit laišką \$2.00 su savo adresu ir prašykite prisiųsti jums 610 puslapių didumo Žmonijos Istoriją.

Reikalauti Dirvoje

Pakeliui į Mirtį (Vokiečių kalėjimuose)

Rašo
Balys Gaidžiūnas

(Tęsinys iš pereinamo nr.)

1. Tolyne nuo Lietuvos

Į Isrutės kalėjimą buvo atvežta kelio-lik naujai suimtų. Vieni jau buvo beveik mėnesį sudėję Kauno gestapo rusyje, kiti buvo suimti tik prieš porą savaitių. Iš visų buvo gautos žinios. Jos buvo vienodos: frontas stovi jau prieš Vilnių, keliuose pilna pabėgėlių, kraunasi daiktus Kauno gestapininkai, iš Vilniaus jau beveik visi pabėgę.

Tie kaliniai iš Kauno buvo išvežti atdaru sunkvežimiu ir jų kėliavimas, palyginti su mūsų, buvo daug švelnesnis.

Taip pat nustatėm kad šeimos turi žinoti jog mes randamės Isrutės kalėjime. Buk ilgą laiką niekam nieko apie mus nesakė, bet kada buvo pasklaidė po Lietuvą gandai kad mes esame jau sušaudyti, pranešė kur esame laikomi. Vienok, tuo niekas nenorėjo tikėti. Iš atvežtųjų palyginti per trumpą laiką susigaudėm visas žinias. Ir kiek jos mums buvo skaudžios, kad darbo įkarštyje vėl buvo suimta eilė žmonių, tiek mes pasijutome realybėje. Iki to laiko visos mūsų žinios buvo paremtos gandai. Iki atvežimo naujų kalinių, pagal pasakojamus gandus, mes jau su sąjungi-ninku kariuomene stovėjome beveik netoli Paryžiaus, o Italijoje buvo pasiektas Brenneris. Tai buvo 1944 metų Liepos mėnesio 8 d. Visa tai kalėjime, pačių kalinių naudai, buvo pagreitinta geru pusmečiu.

Už kelių dienų kalėjime prasidėjo naujas judėjimas. Vieną dieną buvo gauta žinių kad daliai smulkesnių kriminalinių prasikaltėlių bausmės dovanotos ir jie paleidžiami. Buvo paskubomis sudaryta kalinių grupė ir jie iš kalėjimo išvežti kur tai skubėms darbams. Atėjo ir mūsų eilė.

Liepos 14 d. likusius kalinius vėl pradėjo perrengti savais rubais. Žaibo greitumu pasklido žinia. Laukiam ir mes savo eilės. Visiems mes pranešėm kad perrengimo kambaryje atydziai sektų ir klausinėtų ko tik bus galima paklausti — kur mus veža.

Greta galvojimo kad gal dabar su mumis jau visai atsiskaitys, buvo pasiguosta ir viltimi kad ir paleis. Bet tuo pačiu metu maj. G. pranešė jog jam pasisekė matyti raštą kuriame buvo pažymėta Allenšteino vardas. Vadinasi, mus veža į Allenšteiną. Išsitraukėm pasleptus žemėlapiukus. Nusivylėm, nes juose nieko nerodėm. Vėl telegrafavom inž. B. Jis budamas geras Rytprusių žinovas pranešė kad Allenšteine yra buvęs ir kad tas miestas randasi nepertoliausia nuo Lietuvos gerai žinomo Tannenbergo.

Atėjus mūsų perrengimo eilei, klausinėjom ir mes prižiūrėtojo. Deja, nieko negalėjome išgauti. Atsakinėjo kad ir jie patys nežina, kad gal mus ir į Lietuvą nuves.

Naktis vėl buvo nepaprastai nerami. Kas mūsų laukia rytoj, kur nuves ir ką rasim? Gal į koncentracijos stovyklą, gal ir vėl į kalėjimą, o gal prie duobės. Buvo nesvietiškaigai graudu, o protarpiais ir piktai kad esi taip sukaustytas vergas, kuriam niekaip negalima prisidėti prie savo rytdienos likimo tvarkymo. Esi baises baises: isako daryti, nors supranti kad kvailai isako, o visticiek reikia daryti. Tave neteisė-tai stumdo ir muša, tave niekina pačiais paskučiausiais žodžiais — turi kentėti dantis sukančes, ir, gink Dieve, neprieštarauti ir nepasipriešinti.

Pradžioje buvo pranešta kad mus išveš Liepos 15 d. Visi pasiruošė laukėm kada ir kur mus pajudins. Vakare pranešė kad reikės nakvoti dar vieną naktį, nes laiku neatėjo užsakyti vagonai. Kaliniai-patarnautojai pranešė kad jie turi žinių jog iš čia greit iškraustys visus kalinius, kad, bendrai, paskutiniu laiku kalinių judėjimas labai pagyvėjęs, o geležinkeliai labai užimti.

Nekantriai laukėm dar vieną parą. Ir Liepos 16 d. pasijudinom tolyn nuo Lietuvos. Kalėjimo koridoriuje mes sustatė po du ir surakino geležiniais pandiais. Taip pirmą kartą mes pajutom kaustančios geležies skambėjimą. Pirmą kartą mus iš kalėjimo išvežė sukaustytus į gyvenimo pilną aplinkumą ir parodė praeinantiems ir pravažiuojantiems kokie mes padaryti bausys.

Isrutės geležinkelio stoties nuošalioje vietoje stovėjo vagonas-kalėjimas, sudalintas į vieno kvadratinio metro skyrelius. Normaliu laiku tokiose skyreliuose buvo pravežama po du ar vieną kalinį. Tuo tarpu mus į vieną kvadratinį metrą sugrudo net penkis. Stumte sustumti nei patys nežinojom ką daryti: nebuvo jokių sąlygų ne tik pajudėti, bet ir pakeisti įskaudusių kojų ir pasisukti. O prakaitas mušė mažai

vėdinamuose skyreliuose. Bet vėliau ir taip suspausti išsiskobinavom tiek vietas kad galėtume nors pasisukti. Du atsistojom ant mažo suoliuko. Tada likusiems trims jau galima buvo šiaip-taip nusivilkti paltus. Bet kur juos dėti — buvo galvosukis. Nerasdami išeities sumetėm paltus ant grindų ir ant jų patys atsistojom. Vienam pasisekė šiaip-taip atsistupiti.

Po dviejų gerų valandų kankinimosi iš Isrutės pajudėjom į vakarus. Viltis kad dar galim pakliuti į Lietuvą visai prapuo-lė. Pro mažučius, užkalto lango plyšius matėm Berlyno link vėdančias stotis. Stotyse stovėjo traukiniai pakrauti apdaužytų ginklų, visur buvo pilna kareivių. Ne-uniformuotų vyrų kaip ir nesimatė. Moterys tempė sunkius čemodanus, o didesni ir mažesni vaikai joms talkininkavo.

Budami susispaudę mažutėje vienutėje, dalinomės išgyventa patirtimi. Pasirodo, paskutiniu metu atvestieji buvo gavę žinių kad Kauno Gestapas buvo numatęs mums suruošti Lietuvoje parodomąją bylą ir tuo apkaltinti visą Lietuvos inteligentiją. Tuo tikslu mus ir buvo laikinai patalpinę netoli Lietuvos sienos. Bet karas mus stumė stumė tolyn nuo Lietuvos.

Prieš pat Karaliaučių sargybiniai įsakė mums pasiruosti. Vadinasi, Karaliaučiuje arba busim perkelti į kitą traukinį, arba pasilikime ilgesnį laiką. Daug kartų tikrinę traukinyje ir perone, vėl surakintus geležiniais pandiais mus išvedė į stoties aikštę.

Prieš mus buvo įvairiaspalvė minia. Mes stovėjome prieš juos tarsi pasigailėjęm verti linksmintojai, tarsi rapsuotieji. Viena nedidelė kalėjimo mašina ne taip jau greitai galėjo ir mus iš aikštės išvežti. Tik po pusvalandžio atėjo ir mūsų eilė. O norėjosi toje aikštėje dar ilgai pabuti. Čia mes matėme laisvai vaikščiojančius žmones. Taip norėjosi įsijungti į jų tarpą ir eiti, tolyn nueiti. Nueiti per laukus ir miškus ir savo gimtą kraštą, kur žmonės tiek daug rūpesčių ir vargo turi pakelti. Nueiti pas savo vaikus ir niekad jų daugiau vieny nepalikti.

Mes atsidurėm Karaliaučiaus policijos kalėjimo kieme. Vėl tikrinimas, vėl stebėjimasis kad tiek daug mokytų žmonių, kad mūsų tarpe ir pats prokuroras. Kalėjimų prižiūrėtojams toks pareigūnas buvo per daug gerai žinomas. Todėl beveik pirmas klausimas ir budavo už ką mes sumti. O eiliniams prižiūrėtojams negi sakys tiesą. Ir mes jiems pasakodavom nereikšmingas smulkmenas iš kurių išsivystė konfliktas. Jo pasėkoje mes ir atsidurėm kalėjime ir turim sėdėti kol šis nesusipratimas paaiškės.

Tik atsidurę kieme iš prižiūrėtojų patyrėm kad mes ryt ar poryt vėl keliausime toliau. Čia esam atvežti tik transportui sudaryti.

Mus įvedė į policijos kalėjimo koridorius. Kalėjimas didžiulis, penkių aukštų. Vokiečių pilietybės kalinius atskyrė, o mus nuvedė atskirai. Mūsų tarpe buvo visų kiti užsieniečiai. Trečiojo aukšto koridoriuje dar kartą patikrinom ir mus gruste sugrudo į vieną celę.

Tik peržengus slenktį apsidžiaugiam pakliuvęs į pirtį. Keliasdešimt pusnuogių žmonių gulėjo ant lentų. Tai šian tai ten buvo sumesti rubai. Besidairant kur čia esama vandens, supratau kad čia jokia pirtis, o pereinamoji celė iš kalėjimo į kalėjimą vežamiems kaliniams. Mus įvairius, toje celėje turėjo pasitalpinti 79 asmenys. Jokio suolo, jokios lovos. Viena kame sustatyti penki dvokiantį puodai, kur kiekvienas kalinis, visų kitų akivaizdoje, atlieka savo reikalus. Sienos pilnos kraujo žymių. Tai kovos pasėkos su blakėmis. Keli kaliniai, matyt jau gerai išsivyspėję, vis muše blakčių mases. Sienos nuo tų kovos žymių buvo lyg raudonai tapetuotos. Naujai inėjusiam tuoj nesudarė po pasibaisėtiną vaizdą, kurį vėliau kiekvienas pilnu šurpu pergyveno.

Išskiriant mus Lietuvius, kiti kaliniai buvo Lenkai. Tai jauno amžiaus vyrai, atvaryti į Vokietiją darbams ir padarę įvairių smulknių ir didesnių prasikaltimus. Tuoj užsimezgė kalba kas esame mes ir kas jie. Pradėjom dalintis ir politinėmis naujienomis. Lenkai pasilieka Lenkais. Jie mums tuoj pripasakojo tokių džiuginančių žinių apie karo eigą, kurios tik po penkių mėnesių tegalėjo pasitvirtinti. Bet tuo metu tos žinios mums, nepasakysiu, kad nebūtų buvusios sveikos. Lengviau galėjom pakelti vargą ir atsirado daugiau jėgos nugalėti bent kokius sunkumus.

Buvo vienas vyrukas ir iš Lietuvos. Tai Lietuvos Ruselis, prievarta atvežtas į Vokietiją, dirbęs pas ukinišką, atėjau pabėgęs, o dabar laukia transporto į buv-

Ši panelė, Marion Helm, iš Leesburg, Florida, pasirošus arbužų valgymo kontestui. Šio sezono pirmieji arbužai parsidavė po \$3.50, kai pernai cėling kaina buvo \$1.50.

KANADOS Vakaruose, su-streikavo 37,000 miško darbininkų, kurie reikalauja algų pakėlimo po 18c valandai, su-trumpinimo darbo valandų, ir uktikrinimo unijos.

EUROPOS LIETUVIAMS DAR REIKIA DAUG PAGALBOS

Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo pirmininkas Kun. Dr. J. B. Koncius, kaip buvo pranešta pereiname BALF Biuletenyje, Balandžio mėnesio pabaigoje puvyko į Italiją, tęsdamas savo kelionę tiriant Lietuvos tremtinių padėtį. Po pasitarimų su Lietuvos komitetais, valdžios įstaigomis ir kitų valstybių šalpos organizacijų atstovais, Kun. Dr. Koncius buvo priimtas specialėje Popiežiaus Pijau XII audiencijoje, kurioje jis laimino Lietuvos šalpos darbą ir jį dirbančius. Vėliau, tikslu šalpos darbą ir veiklą pagyvinti ne tik Amerikoje, bet ir užsienyje, Kun. Dr. Koncius pakvietė Jungt. Amerikos Valstybių prezidento Ambasadorių prie Šv. Sosto p. Myron Taylor buti BALF'o Garbės Pirmininku, ir jis kvietimą maloniai priėmė.

Baigęs savo darbą Italijoje, Kun. Dr. Koncius grįžo į Vokietiją ir ten, galutinai baigęs tyrinėjimus ir susipažinimus su tremtinių reikalais, toliau vyko į Austriją, Šveicariją ir kitur. Kada grįš į Jungtines Amerikos Valstybes, dar nežinia, bet reikalų Europoje, anot pirmi-ninko, yra labai daug ir jie turi būti atlikti vietoje.

Iš BALF pirmininko pranešimų matyti, kad šiuo metu pagrindiniai Lietuvos tremtinių reikalingumai yra: MAISTAS; jo neatidėliojant reikia Lietuviams Italijoje, Prancuzijoje, Austrijoje ir Vokietijoje. — Maisto,—sako BALF pirmininkas,—reikia nemažai, ir visko, daugiausia riebalų ir maisto turtingo vitaminais. Iš to maisto pienas yra būtinausias, ypač kūdikiams ir mažiems vaikams, kurie, nežiurint visų ligšiolinių

NAUJA POPIŽIAUS AUKA LIETUVAI

Kun. Dr. Juozas B. Koncius, BALF pirmininkas, šiuo metu esąs Šveicarijoje, pranešė BALF įstaigai New Yorke kad Popiežius Pijus XII šiomis dienomis paaukojo karo nukentėjusiems Lietuviams 34,800 Sv. frankų.

Tai jau kelinta stambi Popiežiaus auka Lietuviams šelpi.

pastangų, daugiausia nuo vitamino maisto trukumo serga ir daugelis jų miršta. Mirtin-gumas ypač didelis kūdikių tarpe.

Sekancioji problema yra DRABUŽIAI, ypač kūdikiams, vaikams ir vyrams. Reikia įvairių vystyklų mažiems (layettes); vaikams: kojinių, batų ir įvairių drabužių, taip pat žaislų.

Mokykloms vis dar reikia daugiau mokyklų reikmenų, taip pat įvairių reikmenų aukštes-nėms mokykloms ir Baltijos Universitetui. Ypač pasigenda Angliškai Lietuviškų žodynų ir žemėlapių, tinkamų mokykloms.

Drabužių suaugusiems taip pat reikia. Nors jų daug jau surinkta ir nusiūta, bet vis dar toli gražu nepakanka aprū-pinti visus reikalingais drabu-žiais. Jau dabar reikėtų pradėti naują drabužių rinkliavą, kurios naują vajų BALF vadovy-bė skelbia per tris mėnesius — Birželio 15 d. iki Rugšėjo 15 d.

Lietuvių stovykloms Vokietijoje ypač reikalingi visoki įran-kiai, kaip maži rankiniai pjuk-lai, plaktukai, vynos, kaital, medžio drožinėimo įrankiai ir t.t. Žmonės stovyklose, negalėdami niekur užsidirbti, galė-tu įvairiais būdais pasidaryti vieną kitą centą pragyvenimui, bet, deja, nors kai kurios me-džiagos turi, bet neturi įran-kių. Toki įrankiai būtų jiems labai didelė pagalba.

Išvietintas Lietuvos jaunimas Europoje, laisškai ir žodžiu pra-šė Kun. Dr. Konciaus atsi-aukti į Amerikos Lietuvių visuome-nę ir prašyti jos aukoti įvairių sporto ir mankštos įrankių, ypač sviedinių (soccer balls ir basket balls).

Šia proga Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo vadovybė prašo visu BALF skyrių, ko-operuojančių organizacijų ir vis-os Amerikos Lietuvių visuome-nės ir toliau nuosirdžiai vykdy-ti Lietuvos šalpos darbą ir tuom pagelbėti tiems Lietuviams, kurie patys sau negali pasigelbėti.

Visais reikalais rašykite: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc. Warehouse, 101 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", komp. A. Vanagaičio leidžiamą muzikos ir juokų žurnalą. Eina du kartu į mėnesį. Kaina metams \$2. Prisiųskit 10c pašto ženklais, gausit vieną numerį pamatymui.

MARGUTIS

6755 So. Western Ave. Chicago, Ill.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jusų namai arba raka-dantai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm ne-gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS

609-12 Society for Savings Bld. Telef.: Main 1773.

JONAS G. POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas, Popieriutojas

Apkainavimas ar patari-mas reikale jusų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St. Telefonas Potomac 6899.

Štai apysaka kuri jums patiks!

ALPIS

KĖSTUČIO IŠLAISVINTOJAS

\$1.50 Popieros viršais. \$2.00 Tvirtais viršais

Dabar atiduodama už \$1.00

Didelė, įdomi, lengvai skaitoma K. S. Karpius istorinė apysaka iš D. L. Kunigaikščio Kėstučio laikų — apie jaunuolį Alpi, kuris iš-laisvino Kėstutį iš Kryžiuočių nelaisvės. Istori-ja pažymi tik tiek kad Alpis išleido Kėstutį, ta-čiau tas narsus vaikinąs ir toliau gyveno — šio-je apysakoje rasit to gyvenimo tolimesnius nuo-tikius Lietuvoje — jo kariavimus, meilę ir at-sižymėjimus. Knyga paveiksluota, 288 pusl.

Knyga pasiūnčiama tuojau, iki jų dar turime. Pasiųskit laišką \$2 arba \$1.50 (50c galima sių-ti pašto ženklais).

Reikalaukit Dirvoje

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

DIRVA

\$2

Visam metui tik

TIEMS KURIE NEVILKINANT. ATNAUJINS ARBA NAUJAI UŽSIRAŠYS DABAR!

★DIRVOS skaitytojai prašomi platinti Dirvą išrašant ją dova-nu savo draugams ir giminėms plačioje Amerikoje.

★SENIEJI skaitytojai prašomi neužvilkinant atnaujinti prenu-meratą prisiunčiant tuoj kaip tik pasibaigia.

★KURIE patys išsirašys Dirvą naujai, taip pat gaus ją už \$2.00 visam metui. Dirvai išsirašyti nereikia laukti pradžios metų.

(Įdėkit į laišką \$2.00 ir įrašę pilną savo adresą, siųskit)

DIRVA

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Waterbury, Conn.

KALBĖS ADV. A. A. OLIS
IR DR. S. BIEŽIS BIRŽ. 22

Šeštadienį, Birželio 22, Hotel Elton, Waterbury, Amerikos Lietuvių Misijos vardu rengiamas įdomus vakaras. Bus radio programa ir trumpos kalbos, kurias iš hotelio perduos per WATR radio stotį 8 v. vakare.

Svečiai kalbėtojai bus Adv.

Antanas A. Olis ir Dr. S. Biežis, abu iš Chicago, ir manoma turėti daugiau svečių iš toliau.

Kadangi ALM pirmininkas Adv. Olis Birželio 15, iš Hotel Taft, New Havene, turėjo pasikalbėjimą telefonu su Lietuvos pabėgėlių diplomatais Paryžiuje, todėl reikia tikėtis, jog turės daug ką mums pasakyti. Patirsime ko Lietuviai pabėgėliai nuo mūsų reikalauja ir ką mes jiems pagalbą galėtume suteikti.

Šalia įdomaus programos turėsime ir lengvų užkandžių. Kurie išgalėsime malonėkite atsilankyti į Hotel Elton, Birž. 22, pradžia 6:30 vakare. Kurie negalėsime ten dalyvauti tai nors paklauskite Adv. Olis kalbos nuo 8 iki 8:15 vakare iš stoties WATR. Waterbury.

Toliau, yra kvietimas ir tikimę dalyvaus Prof. Žilinskas, neseniai atvykęs iš Europos su šeima, pas savo dukterį ir ženą Dr. Petrą Vileišius. Šio vakaro rengimu rūpinasi vietinis LVS skyrius.

SUTEIKĖ DOVANAS
STUDENTAMS

Lietuvių Vaizbos Butas ir moterų Auxiliarij, kaip kas metas taip ir šymet, suteikė dovanas Aukštesnės mokyklos (high) studentams kurie užsitaravo aukščiausių laipsni. Ši metų užsitaravę yra: Nellie Kazlauskas, Wilby High, Pal Povilaitis, Crosby High, William Romanas, Leavenworth High.

LANKĖSI LVS PIRMININKAS

Birželio 14, Inž. P. J. Žiuris, LVS Centro pirmininkas, iš Clevelando, pakeliui į New Haven, lankėsi pas savo draugus Waterbury. Jis aplankė savo seną draugą Joną Tareilą, Dr. M. J. Colney ir kitus. Svečiais gerėjosi Waterbury apilinkės gražumais.

O KAIP SU JAIS?

Sandara Birželio 14 rašo: "Teko nugirsti jog New Yorko tautininkai, Clevelando vaduotojai ir Detroito misijonieriai nutarė subendrinti savo išdus. Tai gera pradžia. Gal neužilgo jie subendrins ir savo smegenis, kurios dabar truputį pakrikę".

Gerai patėmijimas. Bet kaip sandariečiai subendrins savo smegenis, kurie jų visiškai neturi? Dr. M. J. Colney.

Amsterdam, N. Y.

PASKYRĖ \$163 NAŠLAICIO
PARVEŽIMUI

Amsterdamo Lietuvių Komitetas savo susirinkime Birželio 16 nutarė paskirti \$163 iš išdų, apmokėjimui vieno Lietuvos vaikučio kelionės į Ameriką ir čekį tiesiog nusiuntę į United Lithuanian Relief Fund of America, New York.

Klebonas Kun. Raštutis taip pat prisiėmė paskelbti apie šį dalyką bažnyčioje ir paaiškinti kad norintieji prisidėti prie šio svarbaus darbo galės paklikti savo aukas pas Mikolą Kerbelį, arba pas Juozą Šidlauską, vaistinininką.

Kadangi šios aukos turi būti nusiųstos į Centrą prieš Liepos 1, tai prašome visų aukotojų pasistengti savo auką atnešti laiku.

Butų malonu kad tarpe Amsterdamo Lietuvių atsisratus nors viena šeima kad galėtų pasiimti vieną iš tų našlaičių vaikučių užauginti. Ar randasi tarp mūsų nors viena tokia gailestinga ir sąmoninga šeima? Ona Biliutė.

"Dirvai" išsirašyti nereikia laukti pradžios metų—įdėkit į laišką \$1 dabar ir "Dirva" lankys jus ištisą pusmetį.

KAIP
ATNAUJINT
DIRVĄ

Kaip tik jūsų prenumerata už Dirvą baigiasi, paimkit pas jus esančią Dirvos voką ir atnaujinkite kortelę, įdėkit \$2 popierinius ir įrašę savo pilną adresą, išsiųskite, užlipinę ant voko už 3c pašto ženklelį.

DIRVA
6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio

Atsižymėjęs Pittsburgho karys, Charles Kelly, sulaukė dukrelės, kaip šiame vaizde parodoma. "Commando" Kelly buvo pirmutinis Pittsburghietis laimėjęs šio karo Konresinį Garbės medalį. Jis dabar operuoja nuosavą automobilį aptarnavimo stotį.

ŽINUTĖS IŠ SLA SEIMO
NEW HAVENE

NEW HAVEN, Conn.—Birželio 15 d., 11 val. prieš piet, Hotel Taft salėje, SLA 44-tas seimas atidarytas su Amerikos ir Lietuvos himnais. Himnus sugiedojo vietos Lietuvių šv. Kazimiero parapijos choras, o sveikinimo kalbą pasakė klebonas Kun. Ed. Gvardeckas. Į seimą pribuvo ir miesto mayoras, kuris seimo dalyvius pasveikino ir pareiškė gerus linkėjimus.

Pirmoje seimo sesijoje užsiregistravo 125 atstovai, vėliau pribuvo dar apie 25 atstovai. Yra numatoma kad seime dalyvaus apie 200 delegatų.

Pirmos dvi dienos seimo praejo ramiai ir atrodo kad seimas bus rimtas.

Sekmadienio, Birž. 16, sesija buvo trumpa, paminėjimui 60 metų SLA sukakčiai ir pagerbimui žuvusių 17 SLA narių karių. Viso SLA narių kariškose įeigose buvo 854.

Lietuvos Ministras P. žadeikis sveikino seimą ir savo kalboje priminė kad turėjęs du pasikalbėjimus SLA seimo proga reikale Amerikos Lietuvių vieningos veiklos ir pasitiki kad bus prieita prie susitarimo. (Ministras žadeikis dalyvavo ALM pasitarime ir ALTS vakarieneje Birželio 15).

SLA sveikino ir keletas kitų senų veikėjų: Birštonas, S. Geležis, S. E. Vitaitis ir kiti.

Pagerbti auksiniais ženklais ir diplomais SLA Pild. Tarybos ir kuopų senesni užsitaravę veikėjai, valdybų nariai.

Birželio 17 d. SLA seimo eigoje, SLA sekretoriaus Viniko raportu metu, iškilo daug paklausimų ir diskusijų.

Aštrus ginčas įvyko Apšviatos Komisijos raportų klausime. Grigaitis, tos komisijos pirmininkas, vietoje skaityti raportą, pasakė ilgoką aštrią kalbą prieš Valaičio mažumos raportą ir prieš patį Valaitį, o M. Vaidyla, trečias komisijos narys, visais galimais būdais gelbėjo Grigaičių pulti Valaitį ir balsuojant Valaičio raportas buvo atmestas, nes pirmininkaujantis Laukaitis labai neaiškiai balsavimą vedė. Lau-

NOTARY PUBLIC

PADAROMI AFFIDAVITAI
REIKALINGI GIMINIŲ
PATRAUKIMUI Į
AMERIKĄ

Suteikiame patarimai
tais reikalais.

Turint reikalą notarizuoti
dokumentus kreipkitės į

K. S. KARPIUS
6820 Superior Ave.
Endicott 4486

NEW JERSEY LIETUVIŲ
SUVAŽIAVIMAS

New Jersey Lietuvių Taryba kviečia visų New Jersey Lietuvių suvažiavimą Liepos 7 d., 2 val. po pietų, Robert Treat Hotel, Newark, N. J.

Suvažiavimo tikslas — Lietuvos laisvinimas ir iš Lietuvos pabėgėlių žmonių gelbėjimas, o taipgi pasitarimas Amerikos politiniais klausimais.

Kalbėti yra užkviesti abudu New Jersey valstijos gubernatoriai ir du Atstovai: Fred A. Hartley ir Clifford P. Case, J. Tysliava, Gen. Konsulas Jonas Budrys, Kun. J. Balkunas.

Dainuos Lietuvos operos dainininkė Barbora Darlys ir Lietuvių Politikos Klubas Choras.

Toks suvažiavimas yra labai svarbus ir jo tikslas neatidėliojamas. Todėl esate prašomi visi ir visos būtina dalyvauti ir kitus paraginti pributi laiku.

Rengia ir kviečia
New Jersey Lietuvių Taryba.
A. S. Trečiokas, Sekr.

Atomo Padariniai Gelbės Gydyne

Amerikos kariuomenės vadovybė sutiko leisti naudotis iš atomo tyrinėjimų gautais moksliskais patyrimais ir medžiagomis kovai su vėžiu ir kitomis ligomis.

"SUDARYKITE MILIJONĄ!"

ISTOKITE Į ARMIJĄ SU SAVO
MOS LAIPSNIU

1268 Ontario Street
Cleveland, Ohio

Armijos veteranai, kurie turėjo tam tikrus Military Occupational Specialumus, gali iš naujo įstoti su laipsniu atitinkamu savo išsilavinimui ir patyrimams, jeigu jie buvo garbingai paleisti Gegužės 12 d. ar paskiau 1945 m. — ir jeigu jie vėl įstos pirm 1946 metų Liepos 1 d. Daugiau kaip trys ketvirtys milijono vyrų jau įstojo į naująją Reguliare Armią. SUDARYKITE MILIJONĄ! Visi faktai yra kiekvienoje Armijos Storykloje, Pašte ar Rekrutavimo Stotyje.

VISOKIA APDRAUDA

Mes esame pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų patirtas Informacijas ir praktiskus patarimus reikale visos Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todėl pirmą šaukite mes negu ugniagesius (firemonus).

P. P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate ir Apdraudos Agentūra

6606 Superior Ave. Cleveland Henderson 6729

WE CROWDED A YEAR INTO SIX MONTHS

Per pastarus šešis mėnesius mes įvedėm beveik tiek telefonų kiek įvedėm į mūsų pirmiau didžiausią metų. Šiuo laikotarpiu mes sujungėm telefono patarnavimą del apie 130,000 asmenų. Tai yra greičiausias plėtimosi laipsnis mūsų istorijoje ir mes turime tėti tą greitumą patenkinimui reikalavimų kiekvieno kas nori to patarnavimo.

Sutikimui šių nepalyginamų reikalavimų telefono patarnavimo, mes praleisime \$125,000,000 bėgyje sekančių penkių metų plėtimui ir gerinimui telefono patarnavimo. Šio programo pirmiausias tikslas yra išpildyti visus užsakymus patarnavimo kurie dabar užtruko del stokos prietaisų. Mes dabar įrengiam naujas switchboards ir dial prietaisus beveik visose mūsų stotyse. Vielų suvedėjai dirba visu smarkumu tiesimui naujų kabelių ir vielų. Suvedėjai į namus tiesia vielas į šimtus namų naujam patarnavimui kiekvieną mėnesį.

Kiek tik galimybės leidžia mes įvedame patarnavimą tiems kurie ilgiausia jo laukė. Mes tikime netrukus pasivyti su užsivilkusiais užsakymais ir tada galėsime eiti pirmyn pagerinimui patarnavimo bendrai. Musų tikslas yra suteikti kiekvienam geriausį patarnavimą koks tikrai mums galimas pasiekti.

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

Mes Duodam ir Iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY Co's.
BASEMENT

Carrie
FASHIONS

Smagi Dėvėti
Nauja Vėsi

PERCALE
PINAFORE 2.80

Geros rūšies, 80-square perkėlis puikių gėlėtų spausdinių. Gražiais apvedžiojimais, užpakalyje susegamos. Pasirinkimui raudonos ar mėlynos. Mieros 14 iki 42.

THE MAY CO'S. BASEMENT

Didelių Mierų

Naujos Vasarinės Suknelės
Iš Puikaus Seersucker

6.94

Puikių dryžuotų seersuckers populiarių priešakyje susegamų stilių kurios dėvėsis jums visą Vasarą. Stiliai iš žalios ir raudonos, mieros 38 iki 44. Iš žalios, rudos ar mėlynos — mieros 14 iki 44.

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

SAUGOKIT SAVO PINIGUS

Clevelande susidarė Komitetas Apsaugai Karo Meto Sutaupoms (Cleveland Committee to Safeguard Wartime Savings). Žmonės karo laiku uždirbo didelius pinigus, kiek žinoma jie pasidėjo bankuose virš \$1,250,000,000, imant visą Cuyahoga apskritį.

Šis komitetas darbuojasi išvien su komitetu tam tikslui įsisteigusiu visoje šalyje ir susidedančiu ir žymių, teisingų biznio ir finansų žinovų.

Jie varys platų vaikų mokymui žmonių kaip prilaikyti savo sutaupytus pinigus, kad nepačiuptų juos kokie viliojotai ir taipgi kad neleistų pinigų bereikalingai „kokiems“ pirkimams kurie nereikalingi.

Dirva paremia tai darba ir kiek galės tiek gelbės Lietuvius persergėti nuo praradimo savo pinigų.

Stai kas darosi Clevelande: tikrai yra žinoma kad per pastutinius 9 mėnesius Clevelandiečiai jau prarado apie milijoną dolerių savo sutaupų ar tai patekė į sukčių nagus ar pirkdami kokius dalykus arba biznis apie kuriuos nieko nesuprato ir prakišo pinigus.

Yra žinių ir iš I Pasaulinio Karo kada visokie promotoriai išviliojo iš žmonių \$400,000,000 vertės Liberty Bonds.

Beprasmis leidimas karo laiku sutaupytų pinigų irgi yra kenksmingas darbas, ir tie kurie pasidėjo pinigų arba pirkė bonus, jeigu dabar tuos pinigų ant niekų išmėtytų, ju laukia liudnos, sunkios dienos.

Vajaus ir žmonių mokymo tikslu tas komitetas rengia pietus Liepos 1, Hotel Statler dizdžioj salė, kaip praneša Loring L. Gelbach, komiteto pirmininkas ir prezidentas The National Bank of Cleveland.

Kalbėti atvyks Emil Schram, prezidentas New York Stock Exchange. Taipgi kalbės Gelbach ir Allen L. Billingsley, pirmininkas Board of Trustees of the Cleveland Better Business Bureau ir prezidentas J. Fuller & Smith & Ross, Inc.

Tikima dalyvaus apie 630 Clevelando biznio, darbo, mokslo ir valdžios vadų šame vajaus pradėjime.

Kareivių Pagerbimas

Naujoje parapijoje rengiama pagerbimas grynusių Lietuvių kareivių, sekmadienį, 23 Birželio. Tai diena, 10 val. ryto, bus iškilmingos mišios kareivių intencijai; prie mišių tarnaus patys kareiviai: Navy, Alfonsas Mudrauskas; Army—George Angelaitis.

5:45 val. prasidės vakarinės iškilmės: jaunoms panelėms ženkls, benas atlydės kareivius prie stalo. Rezervuoti stalai karių tėvams ir artimiesiems.

Kareiviai prašomi tuoj užsiregistruoti tai vakarienei paskleboną arba komisiškoje, pranešant tarnybos šaką ir kokio laipsnio.

Tikietus užsisakyti išanksto, telefonu KE. 4263; kaina tik \$1.50. Šokis 8 vak., įžanga 5 c.

Nori Algų Pakėlimo

Ohio Civil Service Employees Association nariai darbuojasi įgauti sau algų pakėlimą už jų darbą valstijos įstaigose.

Jų organizacija pasiuntė gubernatoriui Frank J. Lausche prašymą kad pasirūpintų Specialiai sušauktame Legislatūros posėdyje ir jų algų pakėlimo klausimą.

Kaip surinktos žinios apie kitų valstijų ir Ohio valstijos įstaigų tarnautojus rodo, Ohio valstijos tarnautojai apmokami mažiau negu kurioje kitoje valstijoje, kiekvienoje darbu klasifikacijoje.

Valstijos rastišose randasi apie 21,000 civilinės tarnybos tarnautojų, kurie prašo pakelti mėnesiui nors po \$25, nes kitaip daugelis jų bus priversti palikti savo darbus ir eiti įsiškoti kitų pelningesnių darbų.

LVS 1 SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Visiems LVS 1-mo skyriaus nariams pranešama kad svarbus skyriaus susirinkimas bus laikomas penktadienio vakare, Birželio 28, Dirvos redakcijoje, nuo 8:15 val. Valdyba.

Baigė Kolegiją Muzikos Mokslo Srityje

Mary Jo Bendler

P-lė Mary Jo Bendler, duktė žinomų Clevelandiečių Juozo ir ponios Bendlerių, 10115 N. W. Rd., N. W., kuri šį Birželio mėnesį baigė mokslo Flora Stone Mather College, Western Reserve University. Ji yra narė Kappa Kappa Kappa Sorority ir dar budama pradinio mokslo mokykloje jau buvo išrinkta į National Honorary Music Sorority, Mu Phi Epsilon. Ji studijavo muzikos srityje ir per tris metus pagretu gavo Mary and Rufus Ranney stipendiją muzikoje.

Pirm įstojimo į kolegiją jos muzikos mokslo lavinimasi buvo atliekamas Cleveland Institute of Music. P-lė Mary Jo Bendler planuoja mokytis muziką Clevelando viešose mokyklose.

Ji prieš kelis metus priklausė prie Jaunosios Birutės tautinių šokių ir dainų grupės, o jos tėvas, Juozas Bendleris, o Ona Karpinė ir kitais vadovavo jaunimo Lietuvių kalbos pamokas.

Juozas Bendleris paeina iš Waterbury, Conn., kur atvežtas mažas iš Lietuvos, ten ir dabar gyvena jo giminės. Jis į Clevelandą atvyko iš Pittsburgho, kur lankė universitetą ir kur apsidėdė. Čia tarnauja Miesto Mokyklų Taryboje.

PRANESIMAS

Siuomi pranešu savo pažintams ir draugams kad baigiau tarptautinį politikos kursą Western Reserve University. Kam būtų reikalinga patarimų šiuose teisių dalykuose galite užklausti laišku arba asmeniškai kreiptis, 8205 Superior ave. Cleveland, vakarais nuo 6 iki 7 val.

V. J. Pugh, Attorney-at-Law.

NAUJAS ANTRASAS

Siuomi primename savo višiemis draugams kad pardavėm savo namą, 844 Parkwood Dr., ir persikėlėm gyventi kitu adresu, 14007 Baldwin Avenue, East Cleveland. Telefonas pasilieka tas pats: PO 4144.

K. S. ir Ona Karpis.

REIKALINGI KAMBARIAI

Veteranas, žmona ir trijų metų kūdikis nori gauti 3 ar 5 kambarių butą. Kurie turit praneškite telefonui EN 5993.

Automatinis Gasu šildymas

Paversk savo Furnasą Modernine šildymo Sistema

Taipgi Automatiškai Vandens šildytojai

ATSIKRATYKIT PURVO, PELEŲ ir ANGLIES DULKIŲ.

TRI-VET APPLIANCE SERVICE

PO. 9548

IV. 6633

FRANK ORPSE (URBSAITIS) SAV.

Draugiškos Sueigos

GOOD SHEPHERD CHURCH

730 1st. Clair Ave. (kampas E. 73rd Street)

Kas Vakaras nuo 8:00 P. M. — išskyrus Sekmadienį.

Sekmadienio popiečiai nuo 2:00 P. M.

VISOKI ŽAIDIMAI — 20 SERIJŲ ŽAIDIMAI

SPECIALUS ŽAIDIMAI

Užkvičiami visi. Atsiveikt savo draugus. Nauji pertvarkymai. Nauji Lošiai. Naujos dovanos.

• Atsineškite šį skelbimą su savim ir gausit DYKAI vieną Serijų Kortą visam vakarui per šį mėnesį.

DIDELI NUOSTOLIAI

Dvi dienas pagretu, sekmadienį ir pirmadienį, Clevelandą ir visą Cuyahoga apskritį apėmė nepaprastos perkunijos ir smarkus lietus, kuris pridūrė baisių nuostolių.

Tik prieš savaitę laiko buvo pranešta smagi žinia kad šią vasarą Ohio valstija turės nepaprastai didelį ir gerą derlių. Šis lietus betgi daug laukų sugadino ir sunaikino, išplovė su aknimis ir žeme, ir pačia žeme taip išplovė kad sunaikino vietomis derlingumą darbiai metų.

Nuostoliai padaryta už milijonus dolerių.

Audra su žaibais ir perkunių sekmadienį užėjo vėlai po pietų, o pirmadienį vėlai naktį, į antradienio rytą.

Mieste užtvino gatvės ir užlieta namų skėpai; nutraukta elektros vielos, išversta medžių ir pridaryta kitokių nuostolių.

Šių metų Birželio mėnuo buvo šlapiausias bėgyje pastarų 10 metų. Iki Birželio 18 šmet prilyta jau 444 coliai, o pernai per visą mėnesį buvo 441 coliai.

1937 metais per visą Birželį prilyjo 664 colius, o 1902 metų Birželio mėnesį lietaus buvo 977 coliai. Taigi tas irgi buvo nepaprastai šlapias mėnuo.

ŽMONES PAMETA TVARKA

Šmet iki Birželio 18 trafiko nelaimės užmušta jau 60 žmonių, prieš 39 per tą patį laikotarpį pernai.

Pernai tuo laikotarpiu policija buvo areštavus 10,747 trafiko teisių laužytojų, šmet gi areštuota jau 22,904.

PADEKA

Mirus musu broliui Klemenčiui Urbaičiui, siuomi norime išreikšti savo padėką visiems musu prieteliams ir draugams už dalyvavimą šermyse ir palaidojime į kapines; už geles ir už užpirtas mišias; taipgi klebonui Kun. Vikutaiciui už jo pastarnavimą ir Wilkelis Funeral Home už visą suteiktą patarnavimą laidojime.

Ačiū taipgi I Karo Veteranų organizacijai už grabinėjimą ir už militarišką palaikymą, nes a. a. Klemensas pats buvo I Karo veteranas.

Urbaičiai, Liutvinai, Astrauskai.

ISVAŽIAVO I SLA SEIMĄ

I SLA seimą New Haven, Conn., išvažiavo SLA 14 kuopos delegatai Jonas ir Marge Verbelai, p. Vilčinskienė.

Povilas Vasilauskas išvažiavo į New Yorką, New Haven, ir Bostoną aplankyti savo giminų ir draugų.

Pop Koncertas Birž. 22

Patricia Travers, 18 metų amžiaus smuiko virtuosa, bus soliste šeštadienio vakaro, Birželio 22 Pop Koncerte, kurioje teikia Cleveland Summer Orchestra, vadovystėje Dr. Rudolph Ringwall. Tai bus penktas koncertas šios vasaros serijoje kurie nustatytis testis iki Rugpj. 14. Koncertai atsibuna trečiadienio ir šeštadienio vakarais nuo 8:30 val. gražiai išpūsoje Cleveland Public Auditorium.

Sekanti trečiadienį, Birželio 26, solistu bus Larry Adler, burnine armonikėle virtuosa.

Pop koncertams tikietai populiare kaina nuo 50c iki \$1.75. Gaunami Taylor Arcade, 630 Euclid Avenue.

DIRVA

Lithuanian Digest

6820 SUPERIOR AVENUE

CLEVELAND 3, OHIO

PHONE: ENdicott 4486

The League for the Liberation of Lithuania

Speech delivered by P. J. Zuris, President of League for the Liberation of Lithuania, on June 1, 1946, at Book-Cadillac Hotel, Detroit, Mich.

THE League for the Liberation of Lithuania was organized at Tabor Farm Resort, Sodus, Michigan, in the summer of 1941, and incorporated in the State of Illinois. Soon its branches spread in all the leading Lithuanian communities in America.

Its main purpose is to combat the enemies of freedom, namely the Nazis and the Communists, and to inform the American public of their true status. In 1942, it held its first convention at the Pennsylvania Hotel in New York, where it had over 400 delegates from all parts of the U. S. A. Here it sponsored the sale of five million dollars in U. S. War Bonds, and a collection of million petitions for the support of freedom for Lithuania.

The sale of bonds and the collection of petitions accomplished, the American Lithuanian Mission was organized, later, to carry out a broader program for the purpose of informing the Congress and Senate of the U. S. about the true status of Lithuania and the will of one million Americans of Lithuanian descent that Lithuania's freedom be restored.

A Congressional Dinner was given in November 1944, in Hotel Statler, Washington, D. C. at which over 85 members of the Congress and the Senate participated. Scenes of Lithuania and her people were shown on the screen and addresses were given elucidating the problems of the small nations in general and Lithuania in particular.

A similar dinner was given in March, 1945, in the Statler Hotel, in Washington, D. C. This was attended by 125 members of Congress and the Senate. Here, Charles Lanus in his speech, pointed out how nations were "liberated" by the Soviets and what these nations are receiving from such "liberators". Mr. Olis in his address pointed out the challenge to democracy in saying that peace based on justice should be pursued rather than that which favored "power politics." His speech was recorded in the Congressional Record along with talks given by four Congressmen and two Senators.

During this interim, it was decided to send observers to the San Francisco Conference. A. A. Olis, P. J. Zuris, A. Kumskis and K. S. Karpis, were chosen. At San Francisco, they soon learned that the real purpose of the conference was nothing else but a steam roller method of selling out freedom as decided by the big three at Dumbarton Oaks, Teheran, and Yalta.

When the Veto power became effective, the United Nations ceased to exist as the real representative body of all nations; it became a dead issue — a manikin to be manipulated by the lords of Power Politics at first, and then later as a tool for Communism.

The League for the Liberation of Lithuania is now fighting for the American right, to see that thousands of our boys have not died in vain. They were assured that this war was fought for freedom, democracy, and decency.

WHO ARE THE LITHUANIANS The Lithuanians came and lived in the Baltic shores long before the Slavs came to Europe and centuries before the Gauls formed what is now known as Germany and France. The Lithuanians are neither Slavs nor Teutons, but a distinct branch of Aryans of Indo-European race. Their language is closest to the Sanskrit than any other existing language; their nouns

still retain seven of the original eight cases; their verb is conjugated in the singular, plural and dual numbers; the diminutives are used not only in nouns and adjectives, but also in verbs. The famous Von Reclus, French philologist, said: "If the importance of a nation were measured by the beauty of their language, Lithuania would be first." Again, Goethe writes: "The poetic beauty of the Lithuanian language cannot be surpassed."

According to many archeologists, the Lithuanians came from Asia Minor through Phrygia, Bulgaria and, for a period, settled on this side of the Black Sea near the Crimea. Due to pressure from the Scythians and other wild tribes, eventually they migrated north through the Pripiet Marshes and settled in the Niemen River Basin and on the Baltic shores.

Tacitus, who visited Samogitia, and Borussia (present Prussia) describes the Lithuanians as a peaceful, agricultural people, having a religion of a very high order with Vestal Virgins and the Hearth of "Everlasting Fire." He speaks of the Romuva sanctuary, where calendar years were kept by adding a new stone for every year that the fire was kept burning. Although this was 101 A. D., he counted over 1000 stones!

Their chief export was amber, which was highly prized in ancient days. These were purchased by the Phoenicians, Romans, Greeks and other traders of those times. In return they sold gold, copper implements, etc., which are discovered in old mounds of Lithuania today.

After the great Crusades to Jerusalem and their subsequent failures, the Christian church found itself with great hordes of fighting men, who were not only willing to fight for the church, but were eager to pillage and loot. Thus, in the early 12th century, the Popes declared a holy war against the "pagans" of the north, and gave the leadership of these campaigns to the Teutonic Knights and the Knights of the Sword—both Teutonic. The ruffraff mercenaries flocked to them from all parts of Europe. Rapidly, they annihilated one branch of the Lithuanians (Borians—old Prussian), and in 1215 the Teutons built their first fortress and castle at Riga, with intent to carry their "holy war" into the interior of Lithuania, promiscuously murdering and pillaging men, women and children.

FIRST LITHUANIAN KING

This situation caused the Lithuanian chiefs to unite into a kingdom under King Mindaugas, in order to stave off the threatening dangers. Mindaugas accepted Christianity, but the attacks persisted. He then wrote open letters to all the rulers of the world and to the Pope, requesting

JONAS G. POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas.

Popieriuotojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.

Telefona: Potomac 6899

THE KRAMER & REICH CO.

7010 Superior Ave.

Atdara Vakara

VYRAMS ir VAIKINAMS

VASARINĖS REIKMENYS

Skrybėlės — Sweateriai — Marškiniai

Kelnės — Maudymosi Kelnaitės

Darbiniai Rubai

DYKAI GREEN STAMPS su kožu pirainiu. DYKAI

Čia galit iškeisti savo Stamp Books.

THE PERISCOPE

By ŠARUNAS.

that the Lithuanians be left in peace, and invited missionaries to come and preach Christianity. The Teutonic hordes, under the guise of the Cross, still continued their attacks. Eventually, in the latter part of the 13th century, Mindaugas rode into the river Niemen mounted on his white steed, and washed off the Christian baptism, which, he said, was meaningless and hypocritical.

Under his great leadership, Lithuania stopped the Teutonic "Drang nach Osten", and strengthened his kingdom. He was succeeded by a good many capable leaders, such as Gediminas, Algirdas, Vytautas (during whose reign the Teutonic Order received its death blow at the battle of Gruenwald in 1410).

In 1386, Jogaila, a cousin of Vytautas, married Queen Jadwiga of Poland and formed a dual kingdom. By bribery and deceit, the Polish gentry soon weakened Lithuania, and owing to Russia's growing power, both kingdoms were partitioned by Russia, Germany and Austria in 1792, 1793 and 1795. One of the great Lithuanian generals, Tadeus Kosciuska, realizing the tragic and hopeless plight of the dual kingdom, offered his services to help a rising democracy, and was accepted by General Washington. Upon his return to Lithuania he refused a commission from Catherine the Great and was imprisoned.

From 1795 to 1918 the Lithuanians revolted against Russia in 1812, 1833, 1841, 1862, 1905, and eventually in 1918. They declared Lithuania's Freedom, and fought the Bolsheviks, Germans and Poles, and in 1920 received full recognition from Russia, whereby Soviet Russia renounced its claim to Lithuania "of its own free will forever".

(To be continued)

BROTHERS CAFE

LIETUVIŠKA UZEIGA

1603 E. 79th Street

DEGTINĖ ALUS VYNAS

Užkvičiamė savo draugus Lietuvius atsilankyti.

KAZYS LEIMONAS, Sav.

THE greatest Russian Marxist historian Pokrovsky at the first All-Soviet conference of Marxist historians said: "In the past we Russians were the biggest robbers imaginable." — Nations, it is said, do not ever change their characteristics — the Russians are still the biggest.

MR. HENING in the Chicago Tribune claims that at Tehran President Roosevelt assented to a secret division of Europe into Russian and British spheres of influence, the partition of Poland, and other measures for extending Russian domination of eastern Europe.

Among them, as the Saturday Evening Post pointed out long ago, was giving up the Baltic States. We shall have security and peace only in a world that is free, not in a world of big empires.

THE trickle of Lithuanian war refugee immigration has begun with the arrival of the steamer Marine Flasher in New York with 14 Lithuanians. This trickle will probably never exceed 400 immigrants annually, since that is the approximate Lithuanian quota.

It would be just if Congress would give the Lithuanians a part of the Russian and German quotas, since these nations have despoiled Lithuania and created the displaced persons problem.

THE United Lithuanian American Relief Fund is planning another special clothing drive for Lithuanian displaced persons in Germany. The drive is from June 15 to Sept. 15.

ANGLINIS PEČIUS

Parsiduoda. Gerame stovyje. Kreipkitės 1410 E. 61 St., telefonas EX 4613.

George's Flower & Gift Shop

1317 Addison Road prie Superior

HE 4785

EKSTRA SEPCIAL VESTUVEMS

VESTUVEMS buketai \$5 ir aukštn.

Knyga iš gėlių \$5 ir aukštn.

Corsages vestuvėms 2.50 ir aukštn.

Stalo išrėdymai — Bažnyčios išrėdymai

specialės kainos iš Jurgio Sidabro.

Pasirinkimas visokių dovanų vestuvėms:

Vazos gėlėms ir įvairūs papuošalai.

STALUI LEMPOS ir GRINDŲ LEMPOS padaroma

sulgy užsakymo, žymiai pigiomis kainomis.

Jurgis Sidabras — Lietuvis Gėlininkas